

PRETEKLOST ZAVEZUJE

Obletnica bitke na Poljani nas ob vsakem občinskem prazniku postavlja pred daljši časovni razpon. Zdaj je od takrat 35 let. Junaštva očetov in dedov pa ostajajo nespremenjena:

tudi v poslednjem boju II. svetovne vojne so premagali tehnično bolj opremljenega in oboroženega sovražnika. Od začetka NOB do konca je torej večja volja, večja želja po svobodi, večja požrtvovalnost in borbenost tolkla tehnično boljše orožje.

Kakor smo goloroki začeli odpor, tako smo se goloroki lotili obnove. Krampi, lopate in samokolnice so bili naša prva tehnika, ogromna volja naša energija. Na vseh koncih je venomer česa primanjkovalo, samo volje nikoli.

Ne kaže stotič ponavljati, kaj vse so naši očetje in dedje in nekaj tudi mi sami zgradili v tej občini za vse nas; — kdor ni slep, vidi. Celo v zadnjem letu je marsikaj zraslo in še raste. Zato, ker smo se tako odlo-

čili, tako zastavili načrte, zdaj pa jih izpolnjujemo. Enako ni treba ponavljati niti besed o energetski ali gospodarski krizi. Prav to pomlad kot nalašč še pred uradnim začetkom mladinskih delovnih akcij prihaja — iz raznih koncev občine vesti o udarniških sobotah in nedeljah.

Potrebe so, denarja ne v izobilju in volja je. Tako.

Pa ne, da bi zdaj kdo na sam občinski praznik agitiral za čimveč udarništva. Nikakor. Samo — neka vez in sorodnost se kaže skozi to voljo med današnjim rodом in onim pred 35 leti:

poprijeti, zdržati, ne stokati in popustiti pred težavami, nikar pa križemrok žebrati velikih besed.

To se zdi dobro poročstvo za našo prihodnost.

Zato si iskreno čestitajmo za skupni praznik. Posebno tistim občanom, ki so letos prejeli zaslužena priznanja, mladim pa vnaprej za njihov dan.

Izdaja delavski svet Železarnice Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Miroslov Garb, Jože Gruden, Sead Karadža, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar

Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Večer, Maribor

Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Tudi dekleta znajo

SPOZNAVAJMO NAŠO ŽELEZARNO:

Pridno delo na starih strojih

Tozd pnevmatični stroji zaposluje 175 delavcev, od tega je ena tretjina žena. Sestav zaposlenih je kar različen in ne ustreza najbolje zahtevam proizvodnega procesa. Vendar pa je ta tozd v poprečju mlad in priden. Delo v štirih oddelkih poteka dvoizmensko, na dveh strojih pa celo v treh izmenah. Tudi invalidom ne zapirajo vrat, kar 10 % jih imajo in v glavnem takih, ki so se poškodovali v težjih obratih. Delo pa poteka zelo intenzivno, predvsem zaradi serijske proizvodnje in zaradi tehnologije, ki je usmerjena na individualne operacije.

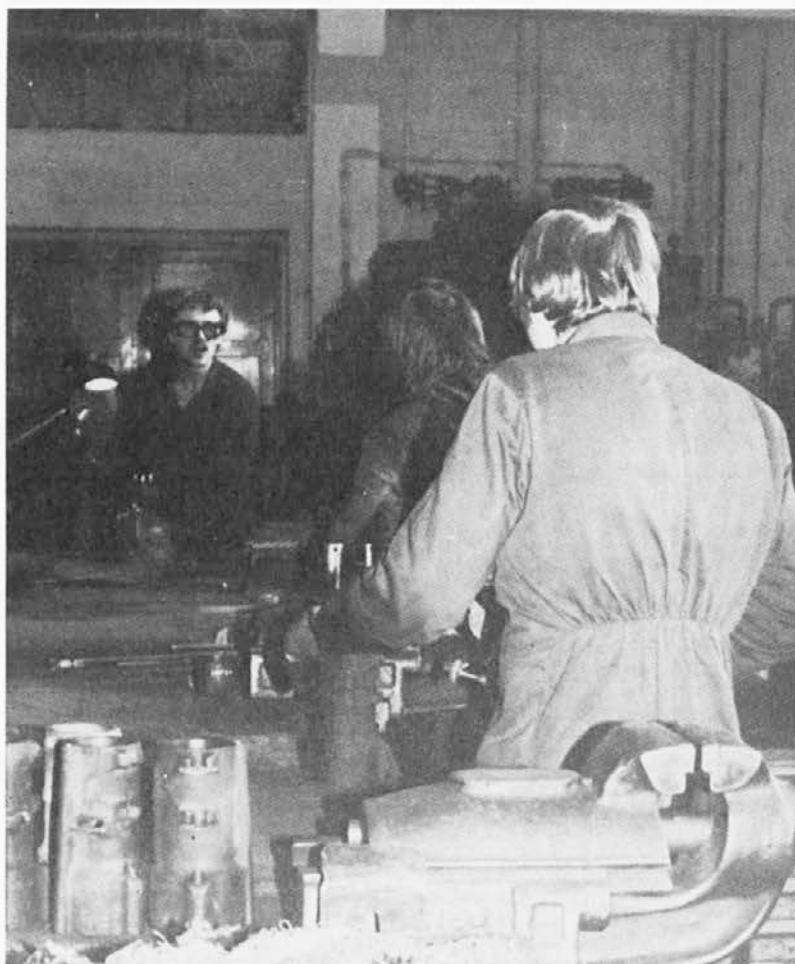
Material, ki ga uporabljajo za svoje proizvode, je v glavnem jeklo,

izdelano pri nas. Za vrtno orodje pa potrebujejo votlo svedrno jeklo (plansko predvideno 200 ton), ki ga uvozijo iz Švedske. V Jugoslaviji takega jekla namreč ne delamo. V pretežni meri so njihov osnovni material odlitki, odkovki in valjani profili. Proizvodni program pa je moč goče razdeliti na štiri glavne vrste:

Pnevmatični stroji (za rudarstvo), odkopna kladiva (za rudarstvo in gradbeništvo), stroji za obdelavo kovin, sekalna kladiva, brusilni stroji in pribor z rezervnimi deli.

Orodje za pnevmatične stroje: odkopne konice, odkopne lopate, sekači, dleta.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V delovni vrsti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vrtalno orodje: vrtalni svedri, monoblok svedri, ki so v rabi za vrtanje kovin in betona.

Lafete služijo za vrtnanje v kamninu v večje globine (tudi prek 100 m) z globinskimi kladivi. Za vse navedeno izdelujejo tudi dodatno opremo, kot so priključne armature, pribor in delno tudi priprave za montažo. Razen tega pa »pnevmatičarji« opravljajo določena dela za potrebe drugih naših tozdov, predvsem za SGV pa stroje in dele. Za slednje ozobljujejo zobata kolesa, polže in polžna kolesa. Poprečno štirje delavci vse leto delajo samo za te naše tozde. Plan skupne proizvodnje znaša letno 570 ton. V prvem kvartalu so ga po količini 100 odst. izpolnili, ne dosegajo pa ga po asortimanu. Tu največ zastajajo zaradi težav pri uvozu jekla za vrtalne svedre, deloma pa tudi zato, ker imajo 94 % strojev amortiziranih. Torej imajo silno star strojni park, ki v tozdu povzroča nezadovoljstvo. Kdo pa si ne bi želel narediti in prodati več. A tako vendar ne gre, saj si lahko predstavljamo, koliko prej bo traktor zoral njivo kot kmet s plugom.

Starčki — stroji imajo že res tudi nekaj »podmladka«, kot je npr. NC stružnica (programsko krmiljenje), ki je tako sodobna, da skoraj komandira človeka, in se na svetu povsod uveljavlja v serijski proizvodnji. Drugače pa ni kaj občudovati. Nekateri stroji so tu še izpred vojne in so bolj za muzejsko zbirko

kot za strežbo sodobnim potrebam trga. Prava sreča, da vse, kar naredijo, zlahka prodajo doma in na tujem. V Zahodni Nemčiji imajo s firmo Flottmann podpisano srednjeročno pogodbo.

Gredo pa izdelki tudi v take države, kot so Češka, Grčija in Albanija.

Kar naredijo v tem tozdu, je mogoče videti tudi na raznih sejnih kot najbolj značilne izdelke železarne. Tako so razstavili stroje na sejemskih prostorih v Barceloni, Milanu, Dresnu, vsako leto pa so nepogrešljivi na zagrebškem in beograjskem velesejmu.

Trenutno imajo v končni fazi izdelave dva nova brusilna stroja — RK 22 in RK 24 ter hidravlično lafeto. RK 22 že preizkušajo v kamnolomu, in to uspešno. Sicer pa jih mučijo neustrezne cene na trgu (so pod kontrolo cen), ki so glede na rast proizvodnih stroškov in v primerjavi z enakovrednimi pnevmatičnimi stroji inozemskih firm večkrat nižje (tudi 5–6-krat nižje cene).

Naši »pnevmatičarji« v Jugoslaviji nimajo enakovredne konkurence. Koliko več pa bi lahko naredili, če bi jim obnovili strojni park in jim omogočili boljše delovne razmere, da bi se ljudje na delu dobro počutili. Tudi izmeček bi gotovo znižali na zanemarljivo stopnjo.

Tov. Franc Šisernik, ki nam je tozod predstavil, bo rad povedal še kaj drugega o delu in proizvodnem procesu, če bo koga zanimalo.

Z. Strgar

RAZPOREJANJE DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA TER SMOTRNEJŠE RAVNANJE Z ENERGIJO

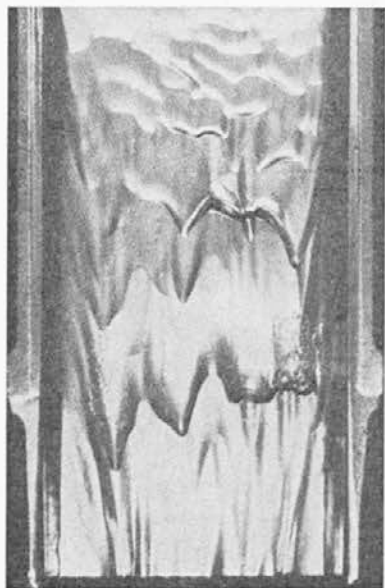
S seje delavskega sveta železarne

Osrednja pozornost delavskega sveta na 13. seji v drugi polovici aprila je bila posvečena oblikovanju poenotene predloga dodatka k pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka. Teze za te spremembe so bile predhodno posredovane v vse tozde in delovne skupnosti. Nanje je bil velik odziv. Prišlo je do uskladihvenih sestankov, kar dokazuje pomembnost problematike in interes vseh samoupravnih sredin. Ob tem so se mnogi delavci prvič praktično soočili z resolucijo in dogovorom o razporejanju dohodka ter z družbenimi ukrepi. Potem ko so strokovne službe vse pripombe in predloge obdelale in pripravile tudi pojasnilo o vseh vprašanjih za zbere delavcev, je delavski svet določil predlog dopolnitev, ki je bil tiskan v Poročevalcu št. 20/80.

Kot pri vsakem sistemu, ki se dograjujejo in izpolnjujejo, in kjer ni konceptov, ki bi jih kopirali, gre tudi tu za neki sistem, ki lahko pokaže tudi slabe strani ali vsaj rezultate, ki jih nismo pričakovali. Zaradi tega je v aktu določilo, na delavskem svetu pa je bil sprejet tudi sklep, da je treba pred uveljavitvijo v maju izdelati poskusne izračune. Kolikor bi nastala neka nenormalna ali za posamezen tozod popolnoma nesprejemljiva situacija, bi samoupravni organi o tem ponovno razpravljali. Delavski svet naj bi

sprejel eventualne razlage ali celo spremenil določena razmerja. Kolikor pa bi prišlo do korekcije družbenega dogovora, bi ta določila direktno uporabljali.

Zaradi specifične situacije, v kateri je TOZD kovinarstvo Ljubno, ki je doslej zelo zaostajala pri OD, in zaradi velikih vlaganj, zaradi katerih je prišlo do precejšnjega povečanja dohodka, kot zaradi dejstva, da se ta

»Kapnik«

tozod doslej ni v celoti vključil v obstoječi sistem nagrajevanja v ostalih tozdih železarne, je delavski svet dopustil alternativno možnost, da v TOZD Kovinarstvo Ljubno sprejmejo tako dopolnitev pravilnika kot ostali ali da se poišče neka druga rešitev. Predlog rešitve bi po sklepu delavskega sveta morali skupaj poiskati predstavniki poslovnega odbora železarne in predstavniki te TOZD.

Delavski svet je določil tudi predlog samoupravnega dogovora o ukrepih in aktivnostih za

organizacije in tozodov določila dogovora polletno analizirati. Gre torej za prvi akt, kjer je posebej poudarjena samoupravna zavestna disciplina pri njegovem izpolnjevanju. Teh oblik bi se morali v bodoče na vseh področjih bolj posluževati.

Ob teh osrednjih vprašanjih je delavski svet na tej seji verificiral in razglasil sprejeti SaS o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Železarno Ravne. Nadalje je obravnaval predlog ter sprejel sklep, s ka-

Z ODPRAVO SLABOSTI DOSEČI PLANIRANO PROIZVODNJO SLOVENSКИH ŽELEZARN

4. aprila je bila na Lescah 12. seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarne. Glavni poudarek je bil na doseganju planov proizvodnje in poslovanja.

Temeljni problem Slovenskih železarn je namreč, da ne dosegajo planirane proizvodnje. Ta ne samo, da stagnira, temveč celo upada. Prav tako upada fizična produktivnost, vprašljiva pa je tudi tehnološka in delovna disciplina.

Fizični potroški glede na proizvedene količine rastejo, vendar to ni samo posledica zastarelosti agregatov in slabše kvalitete rude, ampak del krivde odpade tudi na slabo organizacijo dela.

Ko je delavski svet razčlenil poslovanje sozda v l. 1979 ter predloženo analizo sprejel, je hkrati zahteval od vseh samoupravnih in poslovnih teles čim večje napore za dvig proizvodnje letos ter za odpravo ugotovljenih slabosti. Istemu cilju služi tudi sprejem rebalansiranega predloga gospodarskega načrta za l. 1980 ter predloga ukrepov za doseganje le-tega.

Da bi se stvari zares premaknile na bolje, je treba od sledj delavskemu svetu sozda za vsak kvartal podati pismeno poročilo o izvajanju ukrepov v vseh delovnih organizacijah, tozdih in delovnih skupnostih Slovenskih železarn. Poživiti je treba tudi delo vseh komisij na ravni sozda.

Nadalje je delavski svet sprejel predložene spremembe in dopolnitve SaS o urejanju medsebojnih odnosov pri združevanju deviznih prelivov in skupne uporabe deviznih pravic v sozdu. Sprejel je tudi načrt oblikovanja in porabe združenih sredstev sklada skupne porabe za l. 1980 ter SaS o združevanju in namenih teh sredstev. Koordinacijskemu odboru sindikata sozda je predlagal, naj del tako odobrenega denarja nameni za financiranje dejavnosti invalidov.

Strinjal se je s pristopom sozda k SaS o združevanju sredstev za »skupno zadovoljevanje pogojev rekreacije v Triglavskem pogorju« (tako se uradno reče gradnji doma na Kredarici). V ta namen je predlagal v obravnavo in sprejem vsem delovnim organizacijam odstop obveznic v znesku 500 starih milijonov din.

Odobril je tudi prodajo opreme in drobnega inventarja starega predstavništva sozda v Beogradu Topru Celje za 26 tisoč novih din in nakup trisobnega stanovanja v Ljubljani za 80 starih milijonov.

-k

zagotovitev racionalnejšega pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije. Predlog je bil tiskan v Poročevalcu št. 19/80 in posredovan v razpravo zborom delavcev ter v sprejem delavskim svetom vseh tozdov in delovnih skupnosti. Splošna energetska situacija v svetu je znana in se zaostre. Tudi po samoupravnih poti smo dolžni sprejeti najresnejše ukrepe za štednjo in racionalno porabo nasploh. Oblika samoupravnega dogovora na tem področju je nova. Za razliko od samoupravnega sporazuma gre tu za poseben pristop. Ta akt sicer ne določa nekih materialnih obveznosti niti niso predvidene sankcije, predvideno pa je, da bi samoupravni organi delovne or-

terim soglašajo, da se pri Šolskem centru Ravne ustanovi oddelek dislocirane enote rudarskega šolskega centra Velenje za elektro stroko ter oddelek dislocirane enote avtomehanične šole Maribor za avtomehansko stroko. Ugotovljeno je bilo, da je iz koroške regije dovolj učencev za ustanovitev posebnega oddelka. V skupnem interesu ter v interesu učencev in staršev, pa je, da je šolanje v kraju bivanja. Tako šolanje se brez internatskega bivanja poceni, morebiti pa tudi približa kraju in združenemu delu v skladu z vsebinskimi usmeritvami koncepta usmerjenega izobraževanja.

Delavski svet je na tej seji tudi dokončno odobril sofinanciranje

Zelezarne Ravne pri gradnji samskega doma s Hidromontažo Maribor. Za te namene se iz sredstev za stanovanjsko izgradnjo izloči 8.300.000 din, s tem da se v letu 1980 nameni 3.000.000 din, ostanek pa v letu 1981. O sofinanciranju gradnje samskega doma na Ravnah je bilo posredovanih že več informacij, saj je o tem predhodno razpravljali in dal pozitivno stališče za odbor za družbeni stan-

dard in stanovanjske zadeve. Gradnja je utemeljena tudi zaradi tega, ker smo za samske delavce v družbeni standard za te namene v preteklosti premalo dajali, v novem, bolj urejenem samskem domu pa naj bi dobili prostor zlasti starejši samski delavci. Stari samski dom pa bi služil bolj za prehodne potrebe.

J. Dežman

Nabava in prodaja doma, uvoz, izvoz

NABAVA

Zaostreni položaj zaradi ekonomskih in tržnih vplivov v preskrbi s surovinami in materiali za reprodukcijo močno vpliva na kontinuiteto v dobavah tako belega surovega železa kot nekaterih domačih in uvoznih ferolegur, proti ognju odpornih materialov, nemetalnih dodatkov, koksa, karburitov in bentonita. Podobna je preskrba z gorivi: mazutom, zemeljskim plinom, tekočim butan-propanom ter nekaterimi olji in mazivi. Občutni so premiki v zahtevah za povišanje cen feroleguram, prevozu in nemetalnim dodatkom. Primanjkuje profilov in drugih polizdelkov.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

TOZD jeklolivarna. Presežena je bila tako količinska kot finančna realizacija. V teku je akcija prodajne službe za izboljšanje cen pri kupcih, ki sedaj ne prinaša najbolj ugodne akumulacije.

TOZD valjarna. Plan proizvodnje na domačem trgu ni bil dosežen predvsem zaradi forsiranja izvoza. Po daljšem obdobju se je TOZD pri odpremi gredic spet

približal predvidenemu planu — doseženo 94,9 odst. odpreme. Vendar ostaja še naprej največji problem dobava gredic domačim kupcem.

TOZD kovačnica. V TOZD so bili v marcu z dobrim asortimantom doseženi ugodni rezultati, tako količinsko kot tudi vrednostno. Zaostanki so v normalnih mejah.

TOZD jeklovlek. Pri vlečenem in luščenem jeklu ter proizvodnji žice je bil proizvodni plan prodaje na domačem trgu dosežen, medtem ko proizvodnja brušene-ga jekla zaostaja zaradi forsiranja izvoza. Prav tako se je zaradi forsiranega izvoza delno povečal zaostanek na domačem trgu.

TOZD stroji in deli. Mesečni načrt prodaje na domačem trgu je TOZD dosegel v višini 102 odstotka. Po posameznih skupinah izdelkov pa so bili doseženi naslednji rezultati: obdelanih ulitkov je bilo prodanih 57 odst., obdelanih odkovkov 133 odst., valjev 45 odst., sestavljenih izdelkov 235 odst. in strojev 71 odst.

TOZD industrijski noži. TOZD zaostaja za predvidenim mesečnim planom za 16 odst. Industrijskih

nožev je bilo prodanih za 94 odst., brzoreznega orodja za 58 odst. Tudi grobo obdelanih palic je bilo prodanih le za 58 odst., to pa je bila tudi zadnja količina iz lanskoletne pogodbe. Do podpisa nove pogodbe še ni prišlo.

TOZD pnevmatični stroji. Mesečni načrt odpreme je bil dosežen v višini 89 odst. in s tem realizirano 97 odst. načrtovane realizacije. Strojev je bilo prodanih za 89 odst., orodja za pnevmatične stroje 103 odst., lafet 134 odst. in vrtnega orodja 44 odst. od načrtovane prodaje na domačem trgu.

TOZD vzmetarna. Mesečni načrt odpreme je TOZD presegel za 1 odst. in s tem realiziral 8 odst. več, kot predvideva mesečni načrt realizacije na domačem trgu. Listnatih vzmeti je bilo prodanih za 4 odst. več, vzmetnih palic pa za 33 odst. več, kot je predvideno s planom prodaje na domačem trgu.

cenah, za uvozni material pa so le-te vse višje. Režimska dovoljenja, ki so potrebna predvsem za polizdelke ali gotove izdelke, so zmanjšana tudi v tem letu, težje jih je pridobiti kot devizne pravice.

To se pozna predvsem pri delih za stiskalnice, orodjih in trdi kovini, brusnih materialih in pri materialu, odpornem proti ognju.

Z osnovnimi surovinami smo bili v preteklem mesecu, razen nekaj kratkotrajnejših primerov, oskrbljeni. To dokazuje tudi proizvodnja. Delno se je znižala poraba grafitnih elektrod, čeprav obseg proizvodnje ni manjši.

Za uvoz opreme še vedno ni posebnih upov, niti za ono, ki je že na carinskem skladišču in ki je bila že plačana v preteklem letu. Ponovno pa je bila potrjena dokumentacija za uvoz opreme za kovačnico, tako peči kot transportne opreme.

SREBRNA IN BRONASTA PRIZNANJA OF

Za letošnji praznik OF je OK SZDL Ravne 26. aprila na svečani seji v Titovem domu na Ravnah podelila srebrna in bronasta priznanja OF. Prejeli so jih nekdanji borci in aktivisti ter prizadevni družbenopolitični delavci, ki dolga leta opravljajo dela v dobro nas vseh.

SREBRNA PRIZNANJA OF SO PREJELI

- ★ Boris Florjančič z Raven
- ★ Erih Podojsteršek iz Podpece
- ★ Matevž Nagernik iz Črne
- ★ Ignac Zdove-Ivan iz Črne
- ★ Vlado Kukec z Raven
- ★ Tone Golčer z Raven

BRONASTA PRIZNANJA OF SO PREJELI KK SZDL RAVNE

Jože Božič, Anton Navodnik, Jože Sotošek, Janez Mrdavšič, Marjan Kolar, Josip Košuta, Ivan Gradišek, Janez Plohl, Alojz Lipovnik, Boža Belaj, Vera Pangerc, Ivan Hočvar, Tončka Verovnik, Milan Klemenc, Rudi Rane, Alfonz Pavšer, Mirko Angeli, Ivan Šteharnek, Peter Mihe-lač st., Edo Kričej in Maks Dolinšek.

KK SZDL PREVALJE

Luđvik Cigler, Avgust Hric, Dominik Kotnik, Jože Koletnik, Vinko Gerdej, Rajko Koležnik, Marjeta Kep, Anton Merkač, Mitja Šipek, Anton Radušnik, Franc Pori, Tone Anželak, Jože Samec, Alojz Kolar, Jože Lorenci in Jože Štrekelj.

Iskreno čestitamo!

Zbral: F. R.

»Barok«

TOZD rezalno orodje Prevalje. TOZD je presegel mesečni načrt odpreme za 22 odst. Pil je bilo prodanih za 60 odst., rezilnega orodja pa za 8 odst. več, kot je predvideno s planom prodaje na domačem trgu.

UVOZ

V stabilizacijskem letu 1980 je zaživel in se v glavnem izpopolnil tudi zakon o deviznem poslovanju iz leta 1977. To pa nam nalaga dvojje: zmanjšanje razkoraka v plačilno bilančnem položaju SFRJ in hkrati dosledno pokrivanje uvoza posameznih OZD ali TOZD z lastnim izvozom ali sporazumevanjem znotraj ali izven OZD. Vsem se pridružuje še postopno in boleče zviševanje cen za nafto, ki se želi nekako približati cenam za ostale energetske vire.

Na podlagi tega smo pri uvozu zašli v škarje, ki nas strižejo pri

IZVOZ

V primeru z načrtovanim je bil izvoz v marcu uspešen, saj smo presegli plan izvoza za 22,5 odst.

Visoka realizacija v marcu je dvignila tudi kumulativni kvartalni izvoz, saj smo ga presegli v konvertibilnih devizah za 8 odst.

Terminko izpolnjevanje pogodbenih obveznosti so skoraj vse TOZD v marcu nekoliko izboljšale, četudi smo pri posameznih naročilih sicer prihajali do večjih prekoračitev terminov in tudi prenosov iz leta 1979 do kraja meseca še niso bili v celoti realizirani.

V marcu je bilo sklenjenih več pogodb za paličasto jeklo, ulitke in industrijske nože. Na ponudbo za stiskalnice iz ZSSR še ni bilo dokončnega odgovora. Pogovori glede naročil za obdelane valje za ZSSR se še nadaljujejo.

Okrepljeno delovanje OK ZKS

Na programsko volilni seji sredi aprila so komunisti ravenske občine sprejeli poročilo o delovanju občinske organizacije ZK, izvolili predsednika in izvršne sekretarje OK ZKS ter sprejeli program dela občinske organizacije ZKS. Na svečanem delu pa so sprejeli v vrste zveze komunistov nove člane.

Po 8. kongresu ZKS je politična aktivnost v naši občini dosegla ustrezno širino. Predvsem gre za uresničevanje ustavnega položaja delavcev v združenem delu ter za krepitev samoupravnih, družbeno-ekonomskih in delegatskih odnosov. Tačas pa so prizadevanja komunistov usmerjena v gospodarsko ustaleitev.

Vendar ob tem ne gre zanemariti drugih problemov, s katerimi se še ukvarja zveza komunistov. Tako npr. ne moremo biti zadovoljni s kadrovsko krepitvijo. V letu 1979 je namreč obnavljanje ZK nekoliko nazadovalo. Skoraj nikakršnega napredka ni pri sprejemanju kmetov (v ZK jih je le 6), kar najbrž pomeni nezadostno delo s kmečko mladino. V občini imamo 1436 članov ZK, od tega 313 žensk.

Idejnopolično usposabljanje je še vedno premalo načrtno, ni poglobljeno v zadostni meri, žal včasih kar preveč priložnostno. Nekatere OO ZK namreč sploh niso imele svojih programov za idejnopolitično izobraževanje. Vso to in drugo

problematiko bodo v prihodnjem obdobju poskušali učinkovito reševati sproti. Splošna ocena o delovanju zveze komunistov pa je vendarle dobra, kar je razvidno iz poročila sekretarja in komisij, ki delujejo pri OK ZKS.

Da pa bi vsi dogovori in sklepi še bolj zaživel, bo potrebno na osnovi že doseženega še nekaj več doslednosti in odgovornosti.

Na seji občinske konference ZKS so tokrat prvič izvolili tudi predsednika OK ZKS; to je tov. prof. **Tone Golčer**. Izvršni sekretarji, ki so jih tudi izvolili za posamezna področja, so: **Adi Cigler, Jože Zunec, Ivan Žerdoner in Edo Lorber**.

Program za leto 1980 je dokaj obsežen, posega pa na vsa področja družbenega življenja.

Prednost ima gospodarska ustaleitev in socialna politika. Tako zastavljen program sili v nenehno angažiranost slehernega komuniste in hkrati daje možnost za tvorno delovanje vsakogar.

Z. S.

kovno in fizično sposobni realizirati zastavljene investicijske projekte. Na osnovi te ocene in glede na dejstvo, da prihaja do bistvenih premikov, se bo pri izvajanju posameznih investicij glede na dogovorjene prioritete iz preteklega srednjeročnega obdobja treba ponovno samoupravno dogovoriti o vrstnem redu izvajanja zastavljenih investicij. Tu bodo sigurno potrebni kompromisi in veliko samoupravnega sporazumevanja ter dogovarjanja glede na to, da se vsi tozdi želijo razvijati. Nekateri, kot je to primer za TOZD pnevmatični stroji in morda še kateri, so v izredno težavni situaciji. Ker pa je železarna organska celota (združeni smo po načelu solidarnosti in medsebojno odgovornosti), bomo morali poiskati najboljše možnosti za usklajen razvoj celotne delovne organizacije. Le na ta način bo delavcem vseh tozdov dolgoročno zagotovljen perspektivni razvoj.

Pri izvajanju investicij se je odbor posebej dotaknil izvajanja projekta Ivarčko jezero in kegljišče, ki je s tem v direktni zvezi. O tem smo sicer že poročali v Novicah št. 10. K tej informaciji pa je potrebno podati zlasti naslednje pojasnilo: o problematiki Ivarškega jezera in kegljišča, ki sta do nadaljnjega zaradi novega zakona ustavljena v gradnji, so pred odborom samoupravne delavske kontrole razpravljali na sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij. Tam in na drugih krajih, so se pojavili sumi in trditve, da se je ta projekt predolgo gradil, torej da se je zavlačeval in da naj bi šlo za subjektivno krivdo, za katero bi nujno morali ugotoviti odgovornost. Odbor je zadevo analiziral in ugotovil, da so bili vzroki počasnega izvajanja projekta subjektivne težave kot reševanje lastninsko pravnih razmerij, saniranje zemljišča in podobno in da direktne krivde posameznikov ali služb, ki so na tem projektu delale, ne gre ugotavljati. Kot je že znano, na projektih ni izvršenih toliko del, da bi po novem zakonu lahko nadaljevali z delom, da pa bi že opravljeno zavarovali, saj bo gradnja v nekih drugih pogojih sigurno nadaljevana, je odbor sugeriral, da se iščejo vse možnosti zagotovitve dodatnih sredstev za saniranje že ob-

Izliv

stoječih del. Nakazal je tudi možnosti preusmeritve sredstev, namenjenih za počitniški dom v Portorožu za leto 1980 za rešitev projekta Ivarčko jezero oziroma kegljišče. Ta možnost je bila nakazana kot alternativna glede na dejstvo, da so pri zagotovitvi sredstev in fazah gradnje počitniškega doma v Portorožu tudi težave.

Ko že poročamo o vprašanjih, o katerih je razpravljala odbor samoupravne delavske kontrole, je treba omeniti tudi, da se je dotaknil vprašanja ureditve parkirišča pred vzhodnim vhodom in postavitve semaforja na križišču pred tem vhodom. Situacija na tem parkirišču je nevarna. Zadrževal je, da poslovni odbor prek služb ukrene ustrezno akcijo, da se problemi čimprej uredijo.

J. Dežman

OCENA IZVAJANJA INVESTICIJ

S seje odbora samoupravne delavske kontrole železarne

Odbor samoupravne delavske kontrole delovne organizacije se je sestel v sredini prejšnjega meseca in osrednjo pozornost posvetil oceni izvajanja investicij v železarni Ravne. Pobudo za izdelavo take ocene je dal odbor samoupravne delavske kontrole SOZD Slovenske železarne glede na očitke, da železarna Ravne premalo uporablja odobrena sredstva za posamezne investicijske projekte pri interni banki sozda. Ti očitki so se večkrat ponavljali zlasti na delavskem svetu sozda. Resnica je, da so sredstva v interni banki, namenjena za določene projekte, ležala neizkoriščena oziroma neangažirana. Zaradi tega nastaja gospodarska škoda. Osnovno vprašanje je pravzaprav izhajalo iz očitkov, da so na Ravnah subjektivni vzroki kasnitev izvajanja posameznih investicij. Odbor je sicer, da bi bila zadeva čim bolj eksaktna in čim manj govorjenja na pamet, zahteval od poslovnega odbora in od služb TOZD razvoj in raziskave poročilo o izvajanju vseh projektov, ki ga je tudi prejel.

Razprava je pokazala, da so osnovni vzroki kasnitev izvajanja posameznih investicij, kjer resnici na ljubo ponekod kasnimo celo do dve leti, v občasnem pomanjkanju finančnih sredstev v bankah oziroma zagotovitvi teh sredstev, prepočasnem združevanju sredstev in le v manjši meri so vzrok delno zapozneli projekti. Bistvene pa so administrativne ovire pri iskanju uvoznih in drugih dovoljenj, v zadnjem letu pa še posebej težavna situacija

na področju pridobivanja deviz in pri uvozu nasploh. Odbor je tako ugotovil, da so nastali situaciji krivi zlasti objektivni razlogi, čeprav bi morebiti ob detajlnem analiziranju manjše krivde v posameznih primerih ne bilo izključiti. K objektivnim vzrokom je torej ugotovil manjše subjektivne krivde, vendar bi direktne krivde težko iskali. Z novo organiziranostjo sedanjih služb TOZD razvoj in raziskave ter TOZD prava proizvodnje v TOZD projektivno izvajalski inženiring oziroma TOZD za razvoj proizvodnje in trga bi v bodoče morali zagotoviti optimalnejše učinke pri izvajanju investicij. Ugotovljeno je namreč bilo, da je bila časovna komponenta pri planiranju investicij doslej premalo dosledno prisotna. Odbor je kot najbolj pomembno ugotovil, da se že pojavlja vprašanje, koliko bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju sploh sposobni dohodkovno realizirati večino projektov, ki so zelo ambiciozno zastavljene, sposobni najti ravnotežje med dohodkovnimi možnostmi in že načrtanimi investicijami. Ker pri večjih investicijah kasnimo, to pomeni, da bodo pozneje pričele prinašati dohodek. Pri precejšnjih anuitetah nas bo to v celoti zelo prizadelo. Vse kaže, da dohodkovno ne bomo sposobni teh ambicioznih projektov v celoti realizirati. Zaradi tega je odbor zahteval, da se čimprej izdela dohodkovna projekcija oziroma ocena, kjer naj se ugotovi, v koliki meri bomo v prihodnjem srednjeročnem obdobju dohod-

Vsak deseti železar je invalid

Od marca naprej ne več na invalidsko komisijo v Maribor. Nekateri tozdi se branijo invalidov, čeprav bi se našlo delo zanje. Tozdi, ki zaposlujejo nad 10% invalidov, so delno oproščeni raznih družbenih dajev. Nujna je problemska konferenca sindikata o problematiki invalidov.

V letu 1979 je bilo 246 zahtevkov za oceno naših delavcev na invalidski komisiji I. stopnje v Mariboru. Od tega je 141 primerov na novo vložilo zahteve za oceno pri invalidski komisiji. Starih primerov je bilo 17. Ti so že imeli status invalida in tu gre predvsem za poslabšanje zdravstvenega stanja oziroma za spre-

membo kategorije invalidnosti. Iz prejšnjih let je še bilo 89 primerov nerešenih. Med njimi jih je nekaj, ki so v postopku več let, predvsem zaradi nedokončanega zdravljenja, in je bil postopek večkrat ustavljen. Ti so tudi v pritožbenem postopku, ker se ne strinjajo s predlagano oceno invalidnosti.

Veliko primerov je nerešenih, ker se zanje ne najde primerne zaposlitve zaradi cele vrste za-
držkov oziroma omejitev. Od vseh
246 primerov so si po statutu
skupnosti pokojninsko invalid-
skega zavarovanja pridobili na-
slednje pravice:

— status invalida I. kat.	31
— status invalida II. kat.	22
— status invalida III. kat.	73
— pravico do poklicne rehabilitacije	2
— invalidnost ni bila priznana	20
— odjavljeni razni vzroki	4
— pravico do telesne okvare	3
— nerešenih primerov v 1979	91

Dodatno je še 12 primerov v
letošnjem letu, tako da je skupno
še nerešenih okrog 105 primerov.
V lanskem letu se je našla za 97
primerov ustreznega zaposlitev. Tu-
di tistim 20 primerom, katerim ni
bila priznana invalidnost, so naj-
dene primerne zaposlitve. Letos
moramo torej rešiti prek 100 pri-
merov. Večkrat se je zgodilo, da
so nekateri tozdi odklonili inva-
lide, čeprav v teh TOZD imajo
veliko zdravih delavcev zaposle-

nih na takih delih, kjer bi lahko
uspešno delali tudi invalidi.

Veliko je bilo povedanega na
delegacijah skupnosti pokojnin-
sko invalidskega zavarovanja, na
sindikalnih konferencah železar-
ne, na zborih delegatov občinskih
enot SPIZ o delovanju in učinko-
vitosti invalidske komisije. Bili
so tudi primeri, kjer smo povabili
predsednika IK na razgovor v že-
lezarno, pa tudi ni bilo velikega
uspeha. IK je s sedežem v Mari-
boru predaleč, prek delegatskega
sistema in s strokovno službo ob-
močne enote SPIZ smo zato do-
segli, da je ustanovljena nova in-
validska komisija, ki bo posebej
delala za koroško regijo. Ta IK
je pričela s svojim delom v mar-
cu. S tem se odpirajo večje mož-
nosti sodelovanja s to komisijo in
strokovno službo.

Ustanovljen je strokovni team
v železarni s sodelovanjem zdrav-
stvenih domov in obratnim
zdravnikom ter z odgovornimi
delavci v TOZD. Vse to je dobro
zamišljeno, da se najde primerno
delo za invalide, ker so vedno
večji problemi za dela.

Zaposlenost invalidov v TOZD
ali delovnih skupnostih, kjer ima-
jo zaposlenih več kot 10 % inva-
lidov, je naslednja:

je dobro usmerjeno v perspektivi
in dolgoročno, probleme pa je
treba reševati sproti.

Tozdi, ki imajo zaposlenost in-
validov več kot 10 %, so delno
oprosteni raznih dajatev družbi.
Sredstva se zbirajo na nivoju de-
lovne organizacije. S temi sred-
stvi se namerava graditi center
za preventivno varstvo delavcev.

Leto	upokožitev	
	star.	inval.
1975	16	4
1976	14	5
1977	25	10
1978	34	12
1979	49	33

Kdaj bo to, pa ne vemo. Mnenja
sem, naj se del teh sredstev ta-
koj vrne nazaj na delovno mesto
za izboljšavo in humanizacijo ob-
stoječih delovnih mest, da pre-
prečimo nastanke invalidnosti.
Vemo, da ta sredstva, ki ostajajo
delovni organizaciji, niso majhna.

Nadaljnje zaposlovanje in pro-
blematika invalidov je zelo širo-
ko in občutljivo področje. Če pri-
merjamo starostne in invalidske
upokožitve, se nam ne kaže tako
porazna slika. (Glej tabelo levo!)

Ali nam ti podatki kažejo, da so
kriteriji invalidske komisije za
invalidsko upokožitev mogoče
preostri?

Ker je invalidska problematika
v železarni zelo široka in občut-
ljiva, predlagam, da se sindikat
železarne posveti temu problemu
bolj kot doslej in pripravi pro-
blemsko konferenco.

Nanjo bi povabili predstavnike
invalidske komisije, medicine de-
la, zdravstvenega doma Ravne,
strokovne službe skupnosti po-
kojninsko invalidskega zavarova-
nja, strokovne službe železarne,
odbor aktivna invalidov železarne
in morda še koga. Na tej konfe-
renci bi skupno iskali smernice in
rešitve te problematike.

(Prispevek k razpravi na kon-
ferenci sindikata železarne.)

Milojko Milinković

Delovni načrt konference zveze sindikatov železarne

Komisija za sklepe je s pomembnejšimi povzetki iz razprave na
volilni konferenci sindikata železarne Ravne, ki je bila 4. aprila
letos, dopolnila sprejeti program dela konference za mandatno obdobje
1980—82. Tako dopolnjenega objavljamo v celoti.

1. Uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

V letošnjem letu bomo nadalje-
vali že pričete aktivnosti na pod-
ročju samoupravnega organizira-
nja delavcev v TOZD in DS. V
OOZS železarne Ravne si bomo
prizadevali, da bi delavci povsod
tam, kjer so pogoji za organiza-
cijo novih TOZD, te tudi ustano-
vili in jih uveljavili kot osnovno
obliko združevanja dela in sred-
stev. Hkrati pa moramo prepre-
čevati morebitno podjetniško
obnašanje in zapiranje v meje te-
meljne organizacije združenega
dela ter utrjevati vlogo in pomen
delovne organizacije.

Predlagamo, da po prvem pol-
letju opravimo oceno stanja in na
podlagi te določimo program na-
daljnje aktivnosti.

2. Uveljavljanje družbenega planiranja in sprejemanje sred- njeročnega plana za obdobje 1981—85

Glede na program uresničeva-
nja stališč in sklepov 1. konfe-
rence Zveze sindikatov Slovenije
o nalogah sindikatov pri uveljav-
ljanju družbenega planiranja ter
sprejemanju srednjeročnih pla-
nov bo konferenca osnovnih or-
ganizacij sindikata železarne
Ravne aktivno sodelovala pri
usklajevanju planov in sklepanju
SaS o temeljnih plana predvsem
tako, da bomo dajali pobude in
vzodbujali sodelavce TOZD, da
bolj usklajujejo interese v kra-
jevnih skupnostih in v samo-
upravnih interesnih skupnostih.

Uveljaviti moramo tako plani-
ranje, da bo v plane vključen tu-
di razvoj inovacijske dejavnosti,
področje stanovanjske gradnje,
varstva pri delu in predvsem od-

pravljanje težkih delovnih pogo-
jev, načrtovanje potrebnih ka-
drov za to obdobje in podobno.

3. Spremljanje rezultatov go- spodarjenja in smotne delitve dohodka

Tako kot vse osnovne organi-
zacije zveze sindikatov bo tudi
konferenca nadaljevala z aktiv-
nostjo, ki zadeva gospodarjenje
z družbenimi sredstvi in krepitev
samoupravnega položaja delav-
cev v družbeni reprodukciji.

S politično aktivnostjo si bo-
mo prizadevali, da bodo delavci
v vseh TOZD in DS temeljito
preučili vse svoje slabosti pri go-
spodarjenju ter ob obravnavah
rezultatov gospodarjenja spreje-
mali ukrepe za boljše gospodar-
jenje in ustvarjanje večjega do-
hodka, in to predvsem na podlagi
povečane produktivnosti, z bolj-
šim izkoriščanjem delovnega časa
in zmanjševanjem stroškov po-
slovanja.

Prizadevali pa si bomo, da bi v
letu 1980 uveljavili takšna raz-
merja v razporejanju dohodka in
čistega dohodka, kot je opredelje-
no v resoluciji SRS in dogovoru
o družbenem usmerjanju razpo-
rejanja dohodka v 1980.

Ob obravnavah periodičnih
obračunov bomo primerjali do-
slednost uresničevanja dogovora
in izvajanje ukrepov oziroma pla-
nov po posebnem rokovniku.

4. Uveljavljanje načela delitve po delu

Konferenca bo spodbujala na-
daljnje razvijanje in uresničeva-
nje načela delitve po delu, s tem
da bomo sprejeli program za do-
polnitev in spremembo metode za
AoD. Moramo se predvsem dogo-
voriti o vplivnosti posameznih

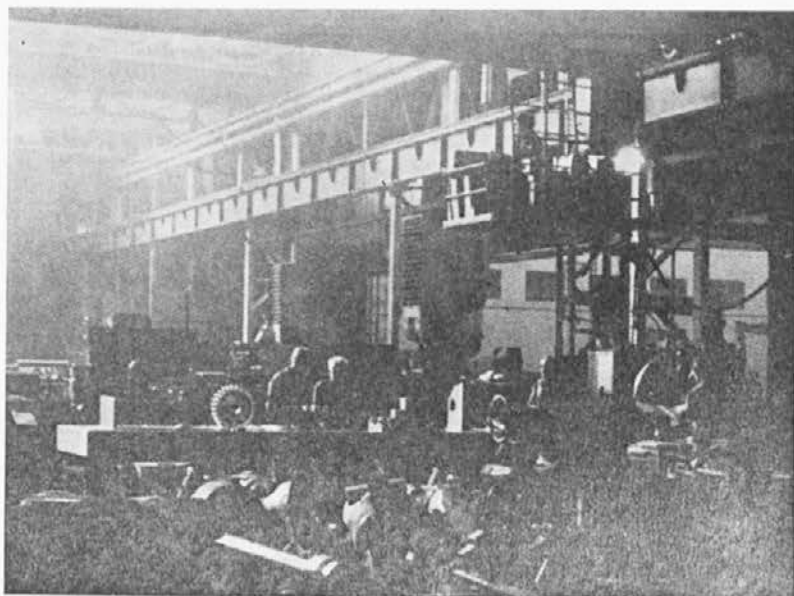
TOZD — DS	invalidov	zaposlenih od vseh
jeklarna	44	13,4 %
valjarna	45	10,8 %
kovačnica	27	11,2 %
jeklovlek	16	17,4 %
kalilnica	5	10,4 %
ind. noži	18	10,2 %
pnevmatični stroji	19	10,6 %
RR	23	14,1 %
PP	55	19,9 %
komerciala	33	12,7 %
KK	27	14,3 %
DS KSZ	55	27,2 %

Lani je bilo skupno zaposlenih
5053 delavcev v železarni, od te-
ga 513 invalidov ali 10,15 % od
vseh zaposlenih.

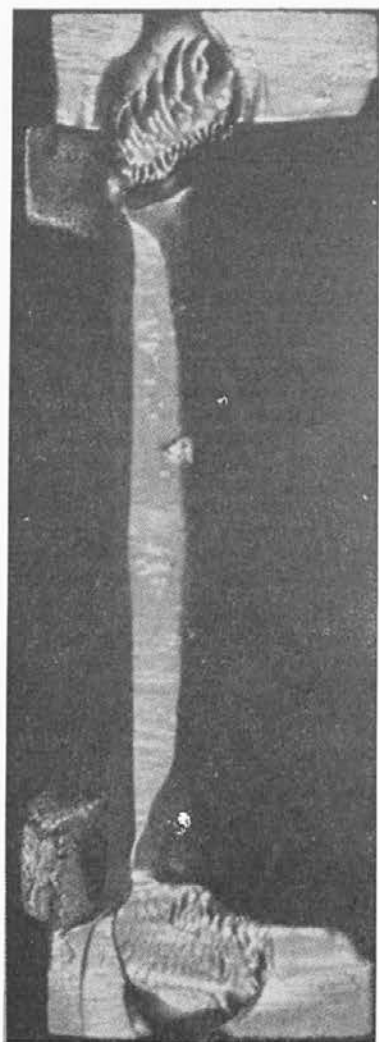
Veliko delavcev je postalo in-
validov v prejšnjih letih v jeklo-
livarni in ti invalidi so zaposleni
v drugih obratih. Pričakujemo v

tem TOZD še dodatno število in-
validov, predvsem žena iz jed-
zarne.

Organi upravljanja so v TOZD
obravnavali problematiko invali-
dov in njihovo zaposlovanje.
Strokovne službe so na tem pod-
ročju tudi veliko naredile. Vse

Pri strojih

Igra svetlobe

elementov (izobrazbe, obremenitve itd.) in dati več poudarka dejanskemu delu.

Posebno nerazrešeno vprašanje je nagrajevanje strokovnega dela v primerjavi z administrativnimi in še ostale zadeve v tej vsebini.

Zavzemali in prizadevali si bomo, da bi končno v SOZD SZ pristopili k izdelavi enotne metodologije za analitsko vrednotenje dela, ki bi upoštevalo prej povedano.

V sistemu delitve nimamo dograjene metode pridobivanja OD po minulem delu. Konferenca bo spodbudila potrebne aktivnosti, da bi začeli dograjevati in uresničevati stališče RS o uveljavljanju načela delitve po delu tudi na področju minulega dela.

5. Vloga osnovnih organizacij in konference pri krepitvi delegatskega sistema

Na podlagi opravljenih analiz in naših spoznanj in na podlagi stališč in programa republiškega sveta zveze sindikatov bo konferenca izdelala svoj program aktivnosti prizadevanj za nadaljnji razvoj in krepitev delegatskega sistema. V delu organov samoupravljanja v TOZD in DO beležimo napredek, več pozornosti pa bomo namenili delegatskim telesom in delegatskim skupščinam na področju družbenih dejavnosti.

Za strokovno pomoč delegacijam TOZD in konferenci delegacij je potrebno zadolžiti primerne strokovne delavce zlasti za področje socialnega in zdravstvenega varstva.

6. Zaposlovanje delavcev in produktivno izkoriščanje delovnega časa

Osnovne organizacije in konferenca si bodo v zmeraj težjih pogojih gospodarjenja prizadevale in seznanjale delavce s potrebnimi ukrepi za boljše in produktivno izkoriščanje delovnega časa, za prilagajanje delovnega časa potrebam delovnega procesa z uveljavljanjem različnih oblik razporeditve delovnega časa ter z uveljavljanjem večje odgovornosti do dela.

Preprečevali pa bomo prekomerno zaposlovanje na administrativnih in režijskih delih ter si prizadevali za učinkovito delo teh delavcev.

7. Ekonomski odnosi s tujino

Posebno pozornost bomo posvetili prizadevanju za hitrejšo povečevanje našega izvoza kot enemu temeljnih ciljev gospodarske stabilizacije. Pri spremljanju rezultatov gospodarjenja bomo ocenjevali, kako smo uresničevali ukrepe za povečanje izvoza ter dajali pobude za uresničevanje te družbene usmeritve.

8. Zdravstveno varstvo

Vso pozornost bomo posvetili vključevanju zdravstvenega varstva delavcev v srednjeročnem načrtu železarne Ravne,

— zmanjševanju izostankov z dela zaradi bolezni in drugih vzrokov;

— skrbi za zdravje in preventivnemu zdravstvenemu varstvu v TOZD in DO;

— odpravljanju težkih delovnih pogojev in preprečevanju invalidnosti;

— delovanju odborov za varstvo pri delu.

Izvršni odbor bo organiziral problemsko konferenco, kjer bi spregovorili in sprejeli pobudo, da bi nekatere skupne probleme v zvezi s to problematiko tudi samoupravno razrešili.

9. Izobraževanje in kulturno življenje delavcev železarne Ravne

Na področju izobraževanja bomo dali poseben poudarek sprejemu programov za pridobitev osnovne izobrazbe, povezane s strokovnim izobraževanjem in usposabljanjem v naših TO;

— družbenopolitičnemu izobraževanju in usposabljanju delavcev.

Ta prizadevanja smo že začeli uresničevati, v letošnjem letu pa te aktivnosti nadaljujemo.

Na področju kulturne dejavnosti pa bomo pospeševali kulturno ustvarjalnost in bralno kulturo naših delavcev. V ta namen bomo usposabljali naše kulturne animatorje v TOZD in prek komisije pri konferenci skrbeli za izvajanje posebnega programa.

10. Konferenca bo tudi letos spodbujala in skupaj z DIT železarne Ravne organizirala delovna tekmovanja kovinarjev in livarjev. Kljub temu, da smo v preteklih tekmovanjih dosegli lepe rezultate, ugotavljamo, da nismo izčrpali vseh možnosti tako glede številčnosti kot tudi glede kvalitete.

Tudi s takimi tekmovanji nedvomno prispevamo k dvigu produktivnosti in h kvalitetnejšemu delu.

11. Oddih in rekreacija

Program rekreacije je verificiran in sprejet, konferenca pa bo prek komisije za rekreacijo in izletništvo skrbela za izvajanje tega programa, predvsem ne kot izvajalka, temveč bo s pomočjo amaterskih animatorjev v TOZD spodbujala širši krog delavcev k aktivni udeležbi.

12. Ljudska obramba in družbena samozaščita

Z izobraževalnim, predvsem pa s političnim delom bomo krepili razredno zavest delavcev in spoznanje, da si moramo sami zagotavljati lastno varnost ter preprečevati možnost sovražnega delovanja. Za nosilce obrambnih priprav bomo zahtevali skupaj z zvezo komunistov ustrezno izobraževanje ter skrbeli za ustrezno kadrovanje ter dopolnjevanje obrambnih in varnostnih načrtov.

Zavzemali se bomo za koordinirano in boljše povezanost obrambnih prizadevanj med TOZD in krajevnimi skupnostmi.

Prav tako je potrebno storiti več pri usklajevanju programov.

13. Informiranje

Dali bomo pobudo, da bi oblikovali samoupravne organe za informiranje, kjer bodo tudi DPO ustrezno zastopane in imele vpliv na kreiranje politike informiranja.

Skupaj z DPO in strokovnimi službami v železarni Ravne bomo spodbujali »akcijo 1000 delavcev — sodelavcev«, s katero želimo uveljaviti delavca kot aktivnega udeleženca v procesu obveščanja.

Za področje obveščanja o delu organizacij in organov ZS v železarni Ravne bo IO konference dal pobudo in zagotovil, da bo v vsakem IO OO zadolžen član za obveščanje o delu in akcijah. Enako velja tudi za konferenco.

Izvršni odbor konference bo v tem mandatom obdobju organiziral posebne oblike sestankov, s katerimi hočemo vzpostaviti neposrednejše kontakte z delavci v posameznih sredinah.

Dopolnitev programa dela je posledica razprav, pobud in zaključkov volilne konference osnovnih organizacij zveze sindikata železarne Ravne

Med železarji komunisti

Tudi tokrat smo se z beležko v roki oglasili pri nekaterih sekretarjih osnovnih partijskih organizacij. Vprašali smo jih, kako se komunisti sestajajo in s katerimi aktualnimi vprašanji se zadnje čase ukvarjajo v TOZD ETS, je-klovlek in DS KSZ.

Ko je v železarni še deloval tovarniški komite ZKS, je ta nekaj natančno vodil evidenco, kolikokrat so se sestajale OO ZKS. Zdaj jo vodijo pri OK ZKS Ravne, kjer smo tudi dobili podatke, kako se sestajajo železarji — komunisti.

OO ZKS TOZD ETS

Ena od OO ZKS, ki se je letos premalo krat sestala, je tudi osnovna partijska organizacija TOZD ETS. Zato smo sekretarju Borisu Kastivniku tudi postavili vprašanje, zakaj tako. Dejal je:

»Pri komunistih elektrifikacijah je prišlo do 'kratkega stika'. Preden sem za nekaj časa zapustil železarno službeno, sem zadolžil svojega namestnika in člane sekretariata, da po potrebi skličejo sestanek OO ZKS. Ker se v tem času v naši TOZD ni zgodilo nič pomembnega, se tudi ni sestala OO. Verjetno pa bi se, če bi na osnovno organizacijo prispeli materiali od OK ZKS. Ti so namreč prihajali na moj naslov doma, in jih vse do moje vrnitve ni nihče pregledal. Zato v tozdu komunisti niso mogli vedeti za aktivnosti OK ZKS. Treba pa je poudariti, da imamo iz naše delovne sredine člana občinskega komiteja ZKS, ki je bil o moji odsotnosti seznanjen, seznanjen pa je bil tudi z aktivnostmi OK ZKS Ravne.«

So pa komunisti tozda že januarja sprejeli program varčevanja v TOZD ETS. V drugi polovici aprila pa so razpravljali o delovanju posebnih delegacij SIS. Ugotovili so, da nekateri delegati svoje funkcije ne opravljajo dovolj vestno. Spoznali so, da očit-

no niso imeli srečne roke pri izbiri. Zato bodo v prihodnje evidentirali take delavce za delegate, ki bodo resnično zastopali svojo bazo. Prav tako manjka povratnih informacij. Zato bodo predlagali zboru delovnih ljudi, da bi večkrat razpravljali o delovanju delegacij in delegatov TOZD ETS.

OO ZKS DS KSZ

Tudi ta OO se je v zadnjem obdobju sestala le dvakrat, sekretariat pa skupaj z izvršnim odborom ZSS že petkrat, sam pa je imel dve samostojni seji.

Sekretarja Bojana Kranjca smo vprašali, zakaj se komunisti niso večkrat sestali. Dejal je, da je imela osnovna partijska organizacija po potrebi dovolj sestankov. Na obeh pa so komunisti sprejeli vrsto sklepov in stališč. Tako so že na prvem sestanku 20. februarja (drugi je bil 8. aprila), obravnavali poročila o problematiki splošnih služb in službe varstva pri delu. Ugotovili so, da primanjkuje delavcev v varstveni službi predvsem za pokrivanje bolniških izostankov in letnih dopustov. Premalo delavcev imajo tudi v komunalnem oddelku. Pri požarni varnosti so ugotovili, da alarmne naprave — javljalci požarov, ki so bili v nekaterih TOZD in obratih montirani že pred leti, še do danes niso povezani v dežurno sobo poklicnih gasilcev.

Precej odprtih vprašanj, ki zadevajo vso železarno, se je nabralo tudi v službi VPD. Zadnje čase je vedno večji pritisk na to službo glede povišanja skupin zahtevnosti pogojev dela. Ker pri tem gre že za izsiljevanje, je bilo predlagano poslovodnemu odboru, naj bi se skupine posebnih pogojev dela povišale samo v primerih, ko dejansko pride do poslabšanja pogojev dela.

TOVARIŠI, PIŠITE KRAJŠE!

Odkar izdajamo v železarni Novice, vidimo, da se da marsikaj povedati tudi na kratko. Z vseh področij.

Zato nekateri pravijo, da je Informativni fužinar ob njih kdaj kar puščoben. Predolgi članki da so v njem, preveč tabel, preveč načelnosti, tistega suho resolucijskega: TREBA JE — MORALI BI...

Ljudski glas ima mnogokrat prav.

Tistim, ki pa bi eno številko Fužinarja kar zamenjali za dve, tri številke Novic, seveda ne moremo pritrditi. Vsega ni mogoče vedno stisniti v nekaj vrstic.

Delitev dela med tema dvema našima glasiloma torej iščemo. Je pa lažje zahtevati: pišite kratko! kot to izpolniti.

Novinar mora znati pisati »na mero«. Drugim, posebno zvestim starim sodelavcem, pa je včasih nerodno reči: »Veš, prijatelj, časi so se spremenili. Kar je bilo dobro leta 1970, ni več leta 1980.«

A bomo tvegali tudi takšne zamere. Moramo pa vedeti nekaj:

BREZ STALNIH SODELAVCEV NI FUŽINARJA.

Novice še zmoremo sami na centru oziroma v uredništvu, Fužinarja nikakor.

Zato še naprej vabimo k sodelovanju (tudi akcija »tisoč delavcev — sodelavcev« spada zraven).

Res pa hkrati zelo želimo, da bi se ravnali po načelu:

Ce ne bereš rad dolgih člankov, tudi sam piši kratke!

Urednik

OO ZKS TOZD jeklovlek

V jeklovleku so v zadnjem času bile vse družbenopolitične organizacije vključene v reševanje vseh aktualnih vprašanj. Teh v prvem obdobju letošnjega leta ni bilo malo, je dejal **Miloš Jurak**, sekretar OO ZKS TOZD jeklovlek. Zato so o njih tudi razpravljali komunisti na svojih skupnih sestankih. Kar šestkrat so se letos že sestali. Ker ima TOZD jeklovlek okrog 17 odst. zaposlenih invalidov, so temu vprašanju posvetili največ pozornosti. Zavedajo se namreč, da je treba sodelavcem — invalidom povsod pomagati. Predvsem je premalo del za invalide. Njihova prizadevanja pa so že rodila sadove. Že lani so pričeli posodabljanje nekatera delovna mesta ter jih opremiti z raznimi dvigali. S tem pa nadaljujejo tudi letos.

Sicer pa komunisti v TOZD jeklovlek pravijo, da se pri njihovi proizvodnji kar kopičijo težave. Imajo visok odstotek bolniškega staleža. Najpogostejše so bolni invalidi. Bolniški stalež je v jeklovleku nad povprečjem železarn.

Precej pozornosti posvečajo tudi izboljšanju tehnološke in delovne discipline.

»Tudi pri nas je delovna in tehnološka disciplina skoraj na isti ravni kot v vseh drugih TOZD. Kljub temu pa v jeklovleku ugotavljamo, da je za izboljšanje discipline še precej notranjih rezerv. Istočasno pa bomo morali urediti nekatera vprašanja nagrajevanja po delu in doseči izvajanje sprejetih samoupravnih aktov,« je zaključil **Miloš Jurak**.

Franc Rotar

KITAJCI V ŽELEZARNI

Po obisku predsednika Tita v LR Kitajski in predsednika Hua Kuo Fenga v Jugoslaviji se odnosi med državama in partijama stalno izboljšujejo. Prihaja do sodelovanja na kulturnem, znanstveno-tehničnem in drugih področjih.

V okviru izmenjav predstavnikov smo imeli nedavno v železarni Ravne že tretji obisk v zadnjih dveh letih. Delegacija predstavnikov ministrstva za metalurgijo LR Kitajske, ki je obiskala Jugoslavijo v zvezi s podpisom protokola o znanstveno-tehničnem sodelovanju med obema državama, nas je obiskala 18. aprila letos. Oglevala si je železarno ter tiste posebnosti kraja in okolice, ki kažejo hiter in vsestranski razvoj ne

samo tovarne, ampak tudi družbenega standarda, kulture, rekreacijske dejavnosti in podobno.

Pogovori s predstavniki železarn so sicer šli tudi v smer konkretnih možnosti sodelovanja na znanstveno-tehničnem področju, zlasti poslovnega sodelovanja. Železarno Ravne perspektivno zanima izvoz strojev in finalnih izdelkov nasploh, po drugi strani pa se kažejo možnosti uvoza določenih ferolegur, s katerimi je LR Kitajska bogata.

Delegacija, ki je obiskala Ravne, je bila predstavniška. Nakazala pa je možnost direktnih pogovorov na področju gospodarskega sodelovanja na drugem zasedanju mešanega komiteja za znanost in tehniko, ki bo maja v Beogradu.

Strokovnjaki z daljnega vzhoda

Predstavniki iz daljne Kitajske so po njihovem zagotovitvi odnesli z Raven ugoden vtis. Ni odveč poudariti na sestanku izraženo miselnost, da imata tako LR Kitajska kot Jugoslavija svojo specifično pogojeno pot v razvitejši

socialistični družbi, da je izmenjava mnenj in izkušenj na vseh področjih stalna potreba in da se lahko drug od drugega še dosti naučimo in izkušnje s pridom uporabimo.

J. Dežman

Delovanje organov samoupravnih delavske kontrole

(Nadaljevanje)

Družbena in ekonomska smotnost uporabe družbenih sredstev

Uporaba družbenih sredstev je lahko v celoti zakonita, ni pa rečeno, da je tudi najbolj smotna. Smotnost uporabe družbenih sredstev bodo organi delavske kontrole ugotavljali tako, da bodo na eni strani soočali odločitve organov upravljanja s plani, programi, splošnimi akti in zakonskimi predpisi, na drugi strani pa analizirali poročila o izvrševanju posameznih odločitev na tem področju. Organ delavske kontrole bi verjetno moral tudi ugotavljati, če so pomembnejše poslovne odločitve, zlasti tiste, kjer prevzemamo večje in trajnejše premoženjske obveznosti, sprejete na predpisani osnovi in na osnovi analiz oziroma elaboratov, ki nam morajo pokazati končne učinke takih odločitev. Še zlasti pomembna v delovni organizaciji je smotnost uporabe sredstev, ki jih tozdi združujejo na ravni delovne organizacije. O vseh teh vprašanjih in o vprašanjih odgovornosti za smotno ali nesmotno uporabo družbenih sredstev tudi v železarni niti posebni organi delavske kontrole niti ostali samoupravni organi, z redkimi izjemami, doslej niso razpravljali.

Dohodkovni odnosi in izvajanje načela delitve po delu

Že od sprejema ustave in zakona o združenem delu so potekale širše akcije o ureditvi dohodkovnih odnosov ter svobodni menjavi dela med tozdi, delovnimi skupnostmi in na drugih relacijah. Obenem je potekala živahna aktivnost pri izdelavi sistema nagrajevanja po delu. Situacija v zadnjih letih v železarni je znana, saj je prinesla mnogo razburljivih trenutkov. Družbene usmeritve se stalno spreminjajo. Tako na tem področju zadeve niso nikoli dorečene. Še zlasti pri osebnih dohodkih gre za izredno delikatno področje, saj gre za direktno pravico po-

sameznega delavca, za katero se praviloma najbolj zavzema. Aktivno sodelovanje organov delavske kontrole že pri sprejemanju splošnih aktov obenem z drugimi samoupravnimi in političnimi dejavniki bi bilo najbolj zaželeno. Do sedaj v železarni take prakse še nismo uveljavili.

Posebej želimo poudariti tudi spoštovanje družbenih stališč. Svoj čas smo imeli sindikalno listo, sedaj te v klasičnem smislu ni več, imamo pa podobne akte, kot je letošnji družbeni dogovor o uresničevanju usmeritve razporejanja dohodka, resolucijo in podobno. Tu gre za usmeritve, ki se relativno hitro spreminjajo. Tu je stalna kontrola še zlasti prisotna.

Ko govorimo o OD, bi želeli opozoriti še na eno vprašanje — na javnost osebnih dohodkov in na objavljanje osebnih dohodkov. Javnost izplačila je sigurno pri nas zagotovljena, verjetno pa bi morali razmišljati o dopolnitvenih oblikah objavljanja. Trenutno občasno objavljamo osebne dohodke na oglasnih deskah. Vprašljiv je pristop, katere kazalce objavljamo. Zaradi necelovitosti ali preveč zapletenega pristopa je možnost, da pride do dezinformacije. Sicer pa je znano, da je boljše, da informacij sploh ni, kot da so delne in nepopolne, ki ustvarjajo zmedo in nezaujanje.

Uresničevanje in varstvo pravic delavcev

v medsebojnih delovnih razmerjih

Tudi na tem področju lahko organi samoupravnih delavske kontrole najdejo torišče dela. Kot že omenjeno, naj bi s preventivno funkcijo sodelovali že pri sprejemanju samoupravnih aktov, to je pravilnikov oziroma sporazumov s tega področja. Kontrola spremljanja in doslednosti je specifično in zelo konkretno področje. Ob tem, ko naj bi organ delavske kontrole občasno kontroliral tudi izpolnjevanje samoupravnih sploš-

nih aktov s tega področja, ne bi bilo odveč, da se dotakne tudi vprašanja izpolnjevanja dogovorov o kadrovske politiki in drugih družbenih dogovorov ter usmeritev s področja delovnih razmerij. Delovna razmerja pa so kompleksno področje, kamor spadajo tudi varstvo pri delu, odgovornost, stanovanjska razmerja in še mnogo tega.

Sploh je na področju delovnih razmerij veliko kršitev, kar dokazuje tudi največje število delovnih sporov. Tu gre za zasedanje delovnih mest z razporejanjem in prerazporejanjem delavcev, odgovornost za neurejeno varstvo pri delu, kršitve na področju osebnih dohodkov, kršitve na področju stanovanjskih razmerij in še mnogo tega. Pri vsem tem velja poudariti, da je premalo sodelovanje s posebnimi inšpekcijskimi službami.

Obveščenost delavcev kot pogoj za samoupravno odločanje in kontrolo

Redno in ustrezno informiranje delavcev je osnovni pogoj za samoupravno odločanje. Še zlasti to velja za delavce v tozidih, ki so originalni organizacijski okvir, v katerem se uresničujejo vse pravice delavcev, razen tistih seveda, za katere so se dogovorili, da jih skupno po načelu vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo na ravni delovne organizacije. Obveščenost delovnih ljudi o vseh bistvenih vprašanjih je torej temeljni pogoj za uveljavitev samoupravnih pravic in osnova za funkcioniranje delegatskega sistema. Če delovni ljudje niso obveščeni, tudi ni mogoče uveljavljati odgovornosti niti v organizacijah združenega dela niti v drugih oblikah, kjer delovni ljudje združujejo delo in sredstva ter interese. V sedanjem času, ko poteka boj za uveljavitev delegatskih odnosov v praksi, je informiranje sploh eno ključnih vprašanj. Zastaviti je treba tak sistem informiranja, ki bo zaključen in bo kot celota zmanjšal ali vsaj zožil maneverski prostor skritega odločanja na minimum. Znano je stališče, da ni potrebno ugotavljati ali naštevati, o

čem naj bodo delavci obveščeni. Odgovor je: o vsem! Oblika informacij in uporaba posameznih informacijskih medijev pa je specifično vprašanje, o čemer bo še govor. Generalno lahko že zdaj rečemo, da smo sicer že prešli ti to fazo, ko smo informirali le o preteklih dogodkih, na katere praviloma nimamo več vpliva. Prihajamo v fazo, ko oživljamo tiste informacijske medije, ki so primerni za sprotno, zlasti za predhodno, že zlasti pa za pravočasno, to je medfazno obveščanje. Pri tem pojmu mislimo na obveščanje vseh delavcev znotraj delovne organizacije o dogajanjih v posameznem tozidu ali delovni skupnosti v okviru neke širše samoupravne ali politične akcije. Še vedno se namreč dogaja, da se informacije bolj ali manj zapirajo, če že ne prikrivajo. Kadar na primer poteka razprava o samoupravnem splošnem aktu, ki se večfazno zastavlja, je nujno, da so delavci enega tozida sprotno obveščeni o pripombah in predlogih drugega tozida. Kot že rečeno, bomo poskušali vprašanje informiranja specifično v železarni posebej predstaviti. Z vidika organov samoupravne delavske kontrole pa je pomembno:

1. da se zavzemajo, da bo področje informiranja v samoupravnih splošnih aktih dosledno obdelano in da bodo informacije pod družbenim vplivom in kontrolo ter

2. da se sprejeta pravila o obveščanju tudi izvršujejo.

Pri vsem tem pa je treba le reči, da mora tudi organ samoupravne delavske kontrole o svojem delu, zlasti pa o svojih ugotovitvah in predlogih, poleg samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij informirati vse delavce. Ne poznamo primera, da bi organi samoupravne delavske kontrole kateremkoli tozidu dali pobudo, da se neka informacija poda ali o nekem vprašanju razpravlja na zboru delovnih ljudi.

Janko Dežman

(Se nadaljuje)

okrepili TOZD, ni sprejemljivo in ga obsojajo. Vse kadrovske spremembe bodo potekale po običajni samoupravni poti in nič ne bo šlo mimo delavcev in njihovega vpliva. Teh vprašanj se je treba lotiti taktično in brez vsakega etiketiranja posameznih delavcev.

PROTI FAMILIARNIM ODNOSOM

Po oceni vseh navzočih so odnosi med vodilnimi delavci v redu. Nikakor ni prav, da posamezniki želijo ohranjati bolj familiarne odnose z vodji in se zato

branijo sprememb, ki so v korist vseh. Zato je potrebna večja angažiranost DPO, predvsem komunistov, in večji poslušaj za drobne probleme delavcev, s čimer se bi izognili konfliktnim situacijam.

Kot nesprejemljivo so ocenili reševanje problemov mimo DPO in samoupravnih organov TOZD. Probleme je treba reševati znotraj TOZD in le v primeru, da to ni učinkovito, je upravičena pot na organe zunaj temeljne organizacije.

(Vir: zapisnik seje IO OOS TOZD stroji in deli 22. 4. 1980.)

TUDI FABRIŠKA ZEMLJA TERJA PRIDNIH ROK

Na vigrad, ko se zemlja prebudi in poženejo prve trave, vzame kmet vsako leto orodje, da bi temeljito očistil in pripravil zemljo za setev. V železarni ne orjemo in ne sejemo žlahtne pšenice, a kar je zelenega, mora biti prečesano z grabljami. Ni ravno veliko teh trat, vendar dovolj za roke naših maloštevilnih komunalnih delavcev, ki vsako pomlad vse počistijo, posadijo okrasno grmičevje in cvetlice ter splinirajo zemljo. Delati znajo vse. Lopata, kramp in grablje, metla in motika so njihovo orodje.

Poleg dela na zemlji čistijo tudi železarno. Slednje počno mnogo krat, ker naša kultura pač še ni taka, da bi na cesti ne odmetavali vsega, kar nam je odveč. Včasih na isti poti po trikrat na dan pobirajo papirčke, ko nekateri iz kdove kakšne hudobije zanalašč smetijo tam, kjer je čisto.

Sonja Škratek je ena teh iz komunalnega oddelka. Še otrok, komaj šestnajstletna, se je zaposlila pri nas. Zdaj pa je za njo že sedem let krampanja, planiranja, grabe. Kdove, koliko hektarjev zemlje so v teh letih obdelale njene roke, koliko golih ročajev je ostalo od njenih metel in kolikokrat jo je ob košnji žgalo sonce, koliko mrzlega dežja jo je močilo, kajti ob vsakem vremenu morajo ti delavci ven, le ob hudih nalivih in sneženju jim je prizaneseno.

Sonja je otrok iz številne družine, zato ni razvajena, ne jamrasta, toda ni ji vseeno, da se ob koncu šihla pri njih še pošteno umiti ne morejo. V stari bajti, v bornem prostoru imajo samo en umivalnik in nobenega tuša. Nekoč so ga imeli, pa so jim ga podrli in na istem kraju naredili stranišče za one iz obračuna. Kadar zaradi tega nergajo,

Probleme reševati znotraj TOZD-a

IO osn. org. sindikata TOZD stroji in deli je 21. aprila sklical sešatek, ki so se ga udeležili tudi člani sekretariata OO ZKS, predsedstva OO ZSM ter tov. Žagar in tov. Potočnik. Na njem so se temeljito pogovorili o problematiki tozda, in sicer o normiranju, proizvodnji, spremembah in mikroorganizaciji ter o delovnih odnosih med vodilnimi delavci tozda.

NORMIRANJE IN PROIZVODNA DEJAVNOST

Povod za sešatek je bil razgovor, ki ga je skupina delavcev iz obdelovalnice II imela s članoma PO tov. Žagarjem in tov. Geršakom. Delavci so v tem razgovoru nakazali vrsto problemov in osnovna ugotovitve predstavnikov družbenopolitičnih organizacij je bila, da so nekateri problemi resnični in pereči in jih čutijo vsi zaposleni v TOZD. To so normiranje in proizvodna problematika. Strinjali so se z oceno, da so norme postavljene nestrokovno, »stresene iz rokava«. Normiranci in tehnologi se lotevajo tega problema premalo resno in zavzeto, posledica tega pa je nezadovoljstvo delavcev, pavšalno obsojanje za nedelavnost vseh, ki ne delajo v neposredni proizvodnji, in nezaupanje v strokovne službe. Normiranja in tehnologije se je treba lotiti takoj in ta problem strokovno urediti. Naloga se že izvaža, vendar je problem dolgoročenjši.

Osvetljeno je bilo tudi vprašanje proizvodnje. Ta trenutno res ne dosega najboljših rezultatov. Urejanje tega pa ni zmeraj v naši moči. Zato pa moramo izboljšati organizacijo dela ter tehnološko in delovno disciplino. Zaradi trenutno nekoliko slabših rezultatov pa nikakor ni ogrožena socialna varnost zaposlenih v TOZD.

ZA KONSTRUKTIVNO REŠEVANJE PROBLEMOM V TOZD

Drugi sklop vprašanj pa so predstavili DPO ocenili kot nerealen. Tako, kot so bila postavljena, ne koristijo reševanju problemov v TOZD. Kljub naporom, ki so jih DPO in posamezniki vložili v pojasnjevanje možne spremembe mikroorganizacije, le-ta še ni prodrla v zavest posameznikov kot pozitivna rešitev, ki bo pomagala učinkoviteje urejati tudi normiranje in druge proizvodne težave. Odklanjanje posameznih delavcev, ki naj bi kadrovske

Sodelovanje

AKCIJA »TISOČ DELAVCEV – SODELAVCEV«

ENERGIJA IN PREVOZI

Ceprav se nisem nikoli vmešaval v delo, za katero so odgovorni tisti, ki ga opravljajo, bi se danes vseeno dotaknil energetske krize, in to nočnih izmen po nekaterih obratih. Ne vem, ali je smiselno, da v hali, ki meri 1000 m², dela 4–5 delavcev namesto 20-krat toliko, kolikor je kapaciteta. Ali s svojim delom krijejo stroške elektrike? To govorim z upoštevanjem ozkih grl.

Pa drugo vprašanje. Zanima me, zakaj toliko »lačnih«, razkošnih osebnih avtomobilov v socialistični delavski tovarni? Mislim, da je razlika, če gledaš neko kapitalistično tovarno, kjer se lastniki bohotijo, kdo ima več. Tam tudi lažje razumeš to kot pri nas, ker nam osebno jemljejo denar iz žepa, posebej pa še, ker ne gre v prid podjetja, temveč jih vidiš na raznih zasebnih delih, vikendih in podobno, misleč: kaj bom šel s svojim (avtom) in sam plačeval amortizacijske stroške? Menim, da ima skoraj vsak svoj avtomobil, in če smo vsi enaki, tudi nam ni briga, kam mora med službo. Ker pa imamo javna prevozna sredstva, se da tudi to ure-

dit, da ne bo nihče prikrajšan in s tem bi verjetno mnogo več prihranili, kot pa da iščemo kapljico v morju.

Franc Kotnik,
TOZD industrijski noži

UREDNIKOVO DOPOLNILO

Tov. Kotnik je prebil led in akcija je stekla. Upamo, da se vas bo oglasilo še več in da tudi tov. Kotnik še ni rekel zadnje besede.

Da pa bo podoba o »razkošnih« avtomobilih in zlorabi službenih vozil popolna, na kratko dodajmo informacijo vodstva TOZD transport:

— Železarna Ravne zaradi svojega ugleda v poslovnem svetu mora imeti nekaj spodobnih osebnih avtomobilov.

— Občasna uporaba službenih vozil v zasebne namene je stvar preteklosti in se že lep čas ne dogaja več.

— Predpisi za uporabo teh vozil so zelo strogi. Res pa včasih poslovne goste peljemo na kosilo tudi v Sentanel ali Kotlje in v tem primeru jih mora šofer tam počakati.

nalec. Vsaka krajevna skupnost bo imela poleg samoupravnih organov tudi predsednika sveta in tajnika, ki bosta prav tako volonterja. Za področje obrambnih priprav pa naj bi se zaposlil usposobljen delavec, ki bi odgovarjal za delo v vseh petih krajevnih skupnostih.

Da bodo lahko priprave na prostorsko preoblikovanje začeli takoj, so vse DPO in krajevna skupnost izdelale in sprejele »rokovnik aktivnosti«. Ta predvideva demokratično odločitev vseh delovnih ljudi in krajanov KS Ravne o tem vprašanju. Nosilec akcije je KK SZDL Ravne, sodelujejo pa vse DPO in KS. Tudi po zasedkih bodo vodili akcijo sedanjí odbori SZDL, ki bodo pre-

vzeli vlogo iniciativnih odborov in političnih mobilizatorjev. Povsod tam, kjer bodo ustanovljene nove KS, bo treba prej organizirati SZDL, ZSMS in ZKS.

Samo od sebe se postavlja vprašanje, kje bodo nove KS imele svoje prostore. Tako je že sedaj jasno, da bodo nastali problemi prav pri iskanju teh. Vendar bo tudi to vprašanje treba rešiti v času priprav do leta 1982. Tudi financiranje novih KS ne bo problematično, če se ne bomo razpisniško obnašali in bomo tudi v bodoče solidarnostno razporejali sredstva iz sedanjih virov. Reči je še treba, da bodo sedanja sredstva v glavnem zadoščala za financiranje novih krajevnih skupnosti.

KS ČRNA:

UDARNIŠKO DO NOVIH PRIDOBITEV

Če velja za katero krajevno skupnost, da je pri svojem delu dokaj uspešna, potem to velja za črnsko. To potrjujejo tudi razni pomembni obiski. Eden takšnih je bil 19. aprila, ko so KS Črna obiskali predstavniki JLA in Lesne Slovenj Gradec, TOZD gozdarski obrat Črna in za kooperacijo z Raven. Ti so skupaj s predstavniki KS opravili ogled Tople, Koprivne in Podpece. V Podpeci in Topli so si ogledali, kako poteka ureditev telefonov ob vnožju Pece. Tu bodo namreč dobile telefonski priključek nekatere kmetije in hiše. Da bi telefoni že v kratkem zazvonili, so se v Črni domenili za delovne akcije, ki bodo potekale izključno ob prostih sobotah in nedeljah. Krajsani naj bi opravili levji delež pri terenskem delu.

To, kar pomenijo za kmete v Topli in Podpeci telefoni, pomeni nova gozdna cesta za krajane zgornje Koprivne. Tu bodo s pomočjo inženirskih enot JLA zgradili od Šumela — Heda v zgornjo Koprivno do Bukovskega sedla novo gozdno cesto.

Tudi v Črni ni bilo med krajsani zatišja. Najprej jih je iz zimskega spanja prebudilo zavijanje sirene, ki je oznanjalo, da je nad Črno ponovno zagorel gozd, a so z dobro vodeno akcijo ogenj pogasili. Aprila pa so v Črni potekale razne delovne akcije. 18. aprila so člani gasilskega društva Črna, taborniki in planinci očistili strugo in bregove Meže od Črne do Mušenika. S to akcijo bodo baje nadaljevali vse do Žerjava. Tudi v soboto, 19. aprila je v Črni odmevala brigadirski pesem. Takrat so za krampe in lopate prišli mladinci, vojaki in gojenci ZDUM iz Črne. Izkopali so vse potrebne jarke za položitev PTT in električnega kabla za novi kulturni dom. Z udarniškim delom bodo mladi Črnjani veliko pomagali pri gradnji doma, ki naj bi bil narejen do 13. avgusta, ko bodo praznovali svoj krajevni praznik. Na drugi strani Črne pa je isto soboto druga delovna brigada urejala šolsko športno igrišče in očistila hudournik v naselju Lampreče.

KS PREVALJE:

SNOVANJE NOVIH VAŠKIH ODBOROV

Kljub temu, da smo o krajevni skupnosti Prevalje pisali šele pred nedavnim, je novic tudi tokrat dovolj. Sedaj ko so dokončali dela pri družbenem domu, so se lotili priprav za preoblikovanje krajevne skupnosti. Vendar, kot je povedal tajnik Jože Boštjan, na Prevaljah ne nameravajo ustanoviti novih krajevnih skupnosti, ampak nove vaške odbore. Take

odbore imajo sedaj samo v Dobji vasi in na Lokovici. Sedaj pa jih bodo ustanovili povsod tam, kjer se bo pokazala potreba. Menijo namreč, da bodo na ta način uspeli svoje krajane vključiti v uresničevanje krajevne samouprave, predvsem pa v reševanje njihovih vsakdanjih problemov.

Franc Rotar

Iz naših krajev

KS RAVNE NA KOROŠKEM:

ZA ŠTIRI NOVE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Ravenčani radi povemo, da je naša krajevna skupnost ena največjih v Sloveniji. Sedaj, ko so se Mariborčani in Ljubljanačani izrekli za preoblikovanje občine in krajevnih skupnosti v več manjših, je ravenska KS resnično postala največja v Sloveniji.

To pa tudi nekaj pove. Predvsem to, da je v taki krajevni skupnosti dokaj oteženo delo in da se delovni ljudje in krajsani težko vključijo v uresničevanje krajevne samouprave. Pa tudi svoje interese bolj težko uveljavljamo. Da v tako veliki krajevni skupnosti, kot je ravenska, res ni pričakovati večjega vpliva krajanov na krajevno samoupravo, se

zavedajo in ugotavljajo tudi vse družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost. Zato ni čudno, če smo že pred nekaj leti tudi Ravenčani pričeli razmišljati, da bi le kazalo našo krajevno skupnost preoblikovati v več manjših. O tem je tokrat spregovoril Ivan Vušnik, predsednik skupščine krajevne skupnosti.

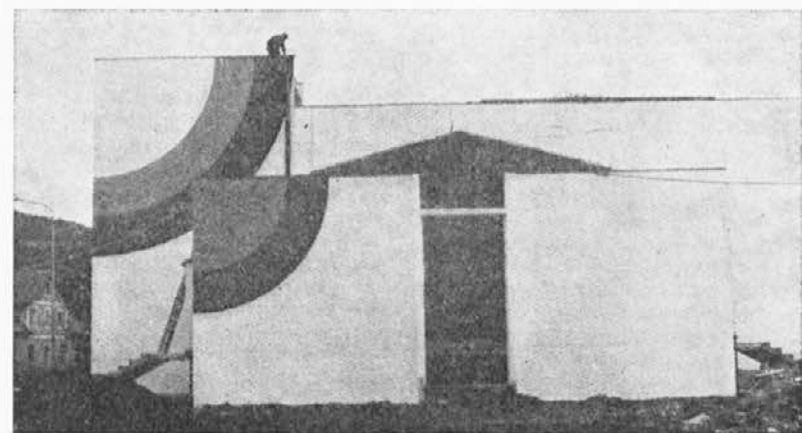
»Vsa strnjena naselja: Javornik s Šancami, Čečovje, Trg svobode s starim delom mesta ter Janeče z Dobjim dvorom in Dobjo vasjo pa kmečka področja Zelenbreg, Tolsti vrh in Dobrije s Selovcem so precej zaključene celote in imajo vse možnosti, da postanejo krajevne skupnosti. Tako bi iz sedanje krajevne skupnosti dobili novo krajevno skupnost Javornik-Šance in Čečovje; Janeče, Dobji dvor in Dobja vas pa naj bi bili sestavni del nove krajevne skupnosti. Stari del mesta bi zaradi teritorialne integriranosti v novi krajevni skupnosti zajemal tudi kmečka področja Zelenbreg, Tolsti vrh in Dobrije s Selovcem, ki pa se bodo s formiranjem novega naselja v Reka grabnu preoblikovala v svojo krajevno skupnost. Imeli bi torej štiri nove krajevne skupnosti. Tajnik sedanje KS bi bil še naprej profesionalno zaposlen, vendar bi bil tajnik pri skupnosti štirih novih krajevnih skupnosti, vključno s Kotljami. Vseh pet krajevnih skupnosti bi naj v bodoče povezovali v skupnost krajevnih skupnosti, za katere bi imeli skupne službe in nekatere skupne organe (nekateri bi bili posvetovalni). Na čelu skupnosti krajevnih skupnosti pa bi bil predsednik neprofesio-

dobijo v odgovor, da bodo bajto tako ali tako podrli. Že mogoče, a koliko časa mora človek zato še hoditi umazan z dela?

Kdo bi si pozimi ob kidanju zamrzlega snega, ob dnevi ko ti veter raznaša smeti in prah v obraz ob pometanju, ne želel boljše dela? Sonja si ga želi. Večkrat so ji že obljubili kakšno delo v obratu za strojem, potem pa nič naredili za njo. Sama je opravila strojeopisni tečaj, kakšne druge šole pa si ob dveh otrokih in možu, ki študira, ne more privoščiti. Poskušala je, a ni šlo.

Tako bodo te ženske, ki niso ne vrtnarice ne čistilke, ker delajo pač vse in povsod, še naprej lopatale in kidale in pobirale papirčke, četudi se bo njihov vodja postavljaj na njihovo stran, kakor se je doslej.

Z. Strgar

Kulturni dom na Prevaljah

IZ NAŠIH TOZDOV:

Uganka

V naši železarni imamo ogromno opisov del in nalog. Večinoma so v redu, se pa najdejo med njimi tudi čudne cvetke. Nekaj jih objavljamo. Uganite, kaj počne možakar z naslednjim opisom:

— Zbira, oblikuje, realizira in nadzira predloge oblikovanja in preoblikovanja dela, da se poveča produktivnost dela.

— Zbira, oblikuje, realizira in nadzira predloge za oblikovanje delovnih priprav.

— Zbira, oblikuje, realizira in nadzira predloge racionalizacij vzdrževanja delovnih priprav.

— Prisostvuje na tehnično — tehnoloških sestankih, sprejema kritične ocene, podaja in obrazlaga svoja zapažanja.

— Izdeluje poročila o stanju in izpravnosti delovnih sredstev in splošni fizični kondiciji sredstev in varnostni situaciji.

— Vršši inšpekcijo stanja, vzdrževanosti delovne sposobnosti in urejenosti delovnih sredstev.

Pa dosti zabave!

Z D R A V J E

ZAKAJ TUBERKULINSKI PREIZKUS CEPLJENJA PROTI TUBERKULOZI PRI OSNOVNOŠOLCIH

V preteklosti ni bila tuberkuloza le pogosta, temveč tudi huda in mnogokrat smrtna bolezen. Takšna je včasih tudi še danes, zlasti pri dojenčkih oz. malih otrocih. V zadnjem stoletju postaja bolezen blažja, posebno v civiliziranih deželah. Morda bi ta pojav pripisali vedno večji odpornosti ljudi in boljšim sanitarnim in higienskim pogojem, vsekakor pa novim, po II. svetovni vojni odkritim zdravilom proti tuberkulozi, im. tuberkulostatikom.

Bogat sad so gotovo obrodili tudi napori, da bi odkrili in zdravili bolnike v zgodnjem bolezenskem stadiju in množičnem porastu protituberkuloznih dispanzerjev po vsem svetu. Prav dispanzerski način dela, ki zajema človeka, tuberkuloznega bolnika, z vso njegovo ožjo in širšo okolico, in vsa prizadevanja za čim popolnejše preprečevanje in zdravljenje, so gotovo veliko pripomogle k zavezitvi te, nekaj tako zstrašujoče socialne bolezni.

Ena zelo pomembnih nalog današnjega dispanzerja za pljučne bolezni in tuberkulozo je neprestani nadzor in izboljševanje zdravstvenega stanja na svojem območju. Ta nadzor pa izvajamo v obliki množičnih fluorografskih akcij in tuberkulinskega testiranja, zlasti mlade populacije.

Kot medicinska sestra sem že nekaj let zaposlena v dispanzerju za pljučne bolezni in tuberkulozo v KZD Ravne. Na območju občine Ravne sem odgovorna za izvedbo tuberkulinskega testiranja in cepljenja proti tuberkulozi (besežiranj) po vseh matičnih in podružničnih šolah. Pri svojem delu pogosto naletim na vprašanja učiteljev, staršev ali učencev o tuberkulozi in o testiranju, zato naj o tem povem v vašem časopisu nekaj več.

Tuberkulinski test

je medicinski poseg, s pomočjo katerega ugotavljamo, ali se je določen organizem že srečal z bacilom tuberkuloze, torej s povzročiteljem bolezni tuberkuloze. Izvajamo ga tako, da v kožo podlakti vbrizgamo testno tekočino. Test odčitamo po 72 urah (čez tri dni). O pozitivnem testu govorimo takrat, kadar na mestu injekcije otipamo okroglo zatrdilo, ki je večja od 5 mm v premeru.

Testiramo vsako leto vse šolske otroke od 1. do 8. razreda osnovne šole, to pa zato, ker nam rezultat primerjalnega tuberkulinskega testa (preizkusa) pri otroku lahko veliko pove. Pozitiven tuberkulinski test je namreč neka vrsta alergije oz. preobčutljivosti. Organizem, ki se je že enkrat srečal z neko tujo snovjo, kot je v tem primeru bacil tuberkuloze, se ob ponovnem srečanju s tako snovjo obnaša drugače kot organizem, ki z njo prej še ni prišel v stik. Ker so v testni tekočini beljakovinski delci bacila tuberkuloze, je tuberkulinski test pozitiven samo pri osebi, ki se je nekoč že okužila z bacilom tuberkuloze ali pa je bila cepljena proti tuberkulozi.

Po zakonu so vsi novorojenčki (razen nedonošenčkov) pred odhodom iz porodnišnice cepljeni proti tuberkulozi (besežirani), zato nam pozitiven test pri otroku v predšolskem obdobju ali morda celo še v I. razredu osnovne šole ne pove dosti, saj ne vemo, ali je pozitiven še zaradi cepljenja ali zaradi okužbe z bacilom tuberkuloze.

Drugače je pri primerjalnih testih. Pri otroku, ki je imel tuberkulinski test pred enim letom negativen, sedaj pa pozitivnega, lahko sklepamo, da se je v tem koledarskem letu okužil z bacilom tuberkuloze. Ta okužba pa še ne pomeni, da bo otrok tudi zbolel. Zaradi bacilov, ki so vdrlji v njegovo telo, se bodo začele ustvarjati obrambne snovi proti bacilom tuberkuloze. Če bacilov ne bo preveč in če ne bodo preveč napadalni, bo telo samo premagalo okužbo. V obratnem primeru pa bo prišlo do bolezni.

Iz tega sledi, da moramo biti pri otrocih, ki so bili lani še tuberkulinsko negativni, letos ob ponovnem testiranju pa pozitivni, zelo previdni. Takšne otroke naročamo na zdravniški pregled v dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo.

Po predhodnem pregledu pljuč jim dispanzerski zdravnik predpiše začasno zaščitno zdravljenje, da s tem preprečimo obolenje.

Torej otrok, ki je bil po tuberkulinskem testiranju naročen na pregled, še ni tuberkulozni bolnik, kot si prestrašeni starši včasih razlagajo. To je samo zaščitna mera, ki jo izvajamo, da bi

Dobrovoljež

preprečili obolenje otrok za tuberkulozo.

Otrok, ki ima enkrat pozitiven test, ima pozitivnega tudi vsa naslednja leta. Pozitiven test pa tudi pomeni, da je oseba že deloma odporna proti tuberkulozi, da se je njen organizem enkrat že spoprijel z bacili tuberkuloze in proti njim ustvaril obrambne snovi.

Posebna skrb pa velja še eni skupini otrok, to je otrokom, pri katerih opazimo t. i. močne reakcije. Takšne reakcije (okoli 25 mm obseg zatrdila) imajo največkrat otroci, ki živijo v stiku s tuberkuloznim bolnikom, torej pogostokrat pridejo v stik z bacilom tuberkuloze. Tudi te otroke naročimo v naš dispanzer, kjer dobijo po predhodnem pregledu zaščitno terapijo.

Kot sem že omenila, imajo tuberkulinsko pozitivni otroci (osebe) pozitivno reakcijo tudi pri vseh nadaljnjih testiranjih. Otrok, ki ima dvakrat zaporedoma pozitiven test nad 10 mm, ne testiramo več vse do 8. razreda. Tako jim prihranimo »pikanje«, ki pa se ga pri tuberkulinsko negativnih ne moremo izogniti, kajti dolžni smo zasledovati okužbe z bacili tuberkuloze in po potrebi novo okužene zaščititi pred morebitnim izbruhom bolezni.

Zakon nas tudi obvezuje, da moramo vse otroke, ki so imeli do 8. razreda osnovne šole negativen tuberkulinski test, cepiti proti tuberkulozi (besežiranje). Tak zakon je bil sprejet zato, ker se po končani osemletki otro-

ci porazgubijo in jih tako izgubimo iz kontrole, ki smo jo leta izvajali s tuberkulinskim testiranjem.

Torej, aktivno zaščito pred tuberkulozo dosežemo s t. i. cepljenjem proti tuberkulozi ali besežiranjem.

Cepimo z oslabilnimi bacili tuberkuloze v kožo leve rame. Oslabljeni bacili so sposobni spodbuditi tvorbo zaščitnih snovi, niso pa sposobni izzvati bolezni. Znak, da je cepljenje uspelo, je majhna brazgotinica na mestu injekcije, ki nastane po predhodnem gnopenju.

S cepljenjem proti tuberkulozi, zlasti novorojenčkov, je praktično uspešno izkoreniniti tuberkulozo vnetje možganskih mren in t. i. mladostno tuberkulozo, ki je še pred nekaj desetletji gazila mlada življenja.

Ko danes stopamo po večnem počivališču naših dragih, nas le še izjemoma presune pogled na bel nagrobnik, ki pričča, da je tu ugasnila lučka, ki je komaj začela tleti. Drugače pa je bilo pred nekaj desetimi leti. Vsa pokopališča so imela poseben prostor, poln pretresljivo majhnih gomil — otroških grobov.

Zakaj je danes drugače? Eden od odgovorov je gotovo: »Cepljenje proti tuberkulozi in proti raznim drugim otroškim boleznim pomaga, da plamen naših mladih življenj ne ugašajo več tako pogosto!«

Emica Oblak, v. med. sr.

OTROŠKI DODATEK V LETU 1980

Skupščina Zveze skupnosti otroškega varstva SRS je 27. 3. 1980 sprejela med drugim sklep o višinah denarnih pomoči in o dohodkovnih pogojih v letu 1980.

Tako bodo imeli pravico do denarne pomoči občani od 1. 5. 1980 z naslednjimi pogoji:

1. 510 din prvi otrok,
630 din vsak naslednji, če dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, znaša do 2.200 din mesečno na družinskega člana.
2. 440 din prvi otrok,
550 din vsak naslednji, če dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, znaša od 2.200 do 2.600 din mesečno na družinskega člana.
3. 260 din prvi otrok,
340 din vsak naslednji, če dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, znaša od 2.600 do 3.200 din mesečno na družinskega člana.
4. 210 din prvi otrok,
280 din vsak naslednji, če dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, znaša od 3.200 do 3.900 din mesečno na družinskega člana.

Pravico do povečane denarne pomoči ima v znesku:

- 320 din mesečno telesno ali duševno prizadet otrok,
- 150 din mesečno otrok, ki ima le enega hranilca.

NAČELA ZDRAVEGA ŽIVLJENJA

Poleg vsakdanje nege in krepitev telesa mora človek upoštevati tudi druga načela zdravega življenja. Zelo pomembni so v življenju točnost, zmernost in red. Red je velikega pomena za osnovno delovanje organizma in nanj se moramo navaditi že v zgodnji mladosti. Točnost je sad dosledne samovzgoje in tudi pripomore k človekovemu zdravju in vrednosti. Nered nas dela živčne. V tem naglem in razgibanem življenju si moramo začrtati smotrni dnevni red. Pravilno si razdelimo delovni dan na 8 ur spanja, 8 ur dela ter 8 ur za razvedrilo in druge osebne potrebe. Pravočasno vstanimo, da opravimo vso jutranjo higieno in ne drvimo na delo.

Delo si organizirajmo, tako da ga laže, hitreje in bolje opravimo. Delo v družini pa naj bo po sposobnostih enakomerno razdeljeno med vse družinske člane, sicer se žena, posebno zaposlena mati, preobremenjuje in prezgodaj izčrpa. Pomoč v domači hiši bi morala biti zakonska dolžnost moža in žene in hkrati dober zgled otrokom v pravilni splošni in spolni vzgoji.

Prosti čas porabimo za oddih, razvedrilo in izobraževanje. Počitek naj ne bo lenarjenje, kajti koristnejše od pasivnega je aktivno odpočivanje. Tudi brezdolje je lahko zdravju škodljivo. Počitek je že tudi sprememba dejavnosti, npr. po duševnem delu telesno delo in narobe.

Zelo koristno in učinkovito je tudi 10 do 15-minutno odpočivanje v ležečem položaju na hrbtu in pri tem postopna sprostitve vseh mišic. To je tehnika progresivne relaksacije ali vadba umirjenja. Zraven lahko tudi zaspimo.

Razen za redni dnevni počitek skrbimo tudi za izdatnejši počitek in rekreacijo ob koncu tedna v naravi, ki si ga sedaj ob prosti soboti lahko privoščijo tudi naša zaposlena žena.

Zelo važno za telesno in duševno zdravje delovnega človeka pa je pravilno izkoriščanje letnega dopusta. Prebijemo ga v drugem

okolju, daleč od vsakdanjih skrbi in dela! Dopust naj nam omogoči, da se vrnemo v ritem narave, zato ga, posebno mestni ljudje, izkoristimo na zraku in soncu, v gozdu in ob vodi, daleč od mestnega nemira, hrupa, dima in prahu ter drugih nevšečnosti. Pravilno izkoriščen letni dopust nas mora usposobiti za napore v naslednjem vsakdanjem delu. Še koristnejša za zdravje sta dva krajša letna dopusta, in sicer zimski in poletni.

Letni dopust naj nam omogoči tudi spremembo podnebja, mir počitek, dober sen in zdravo prehrano. Vsako podnebje ni primerno za vse ljudi, zato je treba izbrati primerno in za naše zdravje najkoristnejše.

Za zadovoljstvo v življenju je človeku potrebna tudi notranja skladnost, sproščenost, vedrina in smeh. Prebiranje šaljivih časopisov, gledanje humorističnih oddaj in bivanje v družbi vedrih ljudi človeka v življenjskih tegobah

Enakopravnost moških in žensk v KS Ravne

Ravenčani srednjih let l. 1979: temelji za enakopravnost so dani. Ženske opravljajo na dan po dva šihla (otroci, gospodinjstvo), moški po enega. Moški so bolj izobraženi in družbenopolitično aktivni, imajo več prostega časa. S poklicnim delom so poprečno enako nezadovoljni kot ženske. Kontracepcija je pomembno sredstvo enakopravnosti žensk.

Lani smo vzorčne krajane Ravne (med 30 in 50 let stare ženske in moške) pismeno spraševali o stvareh, iz katerih bi bilo razvidno, kako so enakopravni. Takrat smo obljubili, da bomo rezultate objavili v Fužinarju. Obljuba pa dela dolg — pravi odgovor.

Odgovori so bili anonimni brez podpisa. Niso odgovorili vsi, ki smo jih poprosili za izjave — škoda! Tako je bil vzorec precej

Se pred halo zacveti

sprosti in ohrabri. Nasploh pa je priporočljivo tudi sodelovanje v društvih, ki skrbijo za kulturno rast ljudi. To zmanjšuje vsakdanje neprijetnosti in bogati življenje, zato ima velik duševno higienški in družbeni pomen.

-ts-

otroke, v večini primerov pa tudi izvajajo kontracepcijo. S poklicnim delom niso zadovoljne, zanimivo pa je, da z njim niso zadovoljni tudi moški. Moški so bolj družbenopolitično aktivni, bolj so izobraženi, bolj berejo družbenopolitične članke in so tudi na sestankih bolj aktivni. Imajo več prostega časa za poklicno izobraževanje in šport. Izjavili so tudi, da jih družinske obveznosti pri delu in izobraževanju ne motijo.

Danes se vse bolj trudimo, da bi odpravili patriarhalne družinske odnose, vendar se opravičeno sprašujemo, če nam je to res uspelo. Vse bolj opozarjamo, naj dela žena izven hišnega gospodinjstva, pa ne le zaradi ekonomske nuje, temveč da se z lastnim družbenim delom uveljavlja kot enakopravna občanka.

Pa je res, da žensko sprejmemo vedno kot enakopravno občanko socialistične družbe? Kaj ne pogledajo moški malo postrani, če se jim v letalstvu naenkrat pojavi ženska — pilotka? Ali ne vzamejo na razpisu za delovno mesto, kjer gre za opravljanje težjega fizičnega dela, prej moške kot ženske?

Problem nastane tudi takrat, če sta npr. zaposlena oba zakonca. Predšolski otroci potrebujejo vzgojo in izobraževanje, res pa

manjši, kot je bil prvotno načrtovan. Hvala pa vsem tistim, ki ste odgovorili, z vašim sodelovanjem kako oceniti enakopravnost moških in žensk srednjih let v krajevni skupnosti.

Obpravnavali smo štiri vidike enakopravnosti: družbenopolitični vidik, poklicni vidik, vidik dom in prosti čas ter spolni vidik enakopravnosti. Iz rezultatov je razvidno, da se ženske bolj posvečajo domu — zlasti skrbi za

je tudi, da vseh otrok, katerih starši bi jih radi dali v predšolske ustanove, ne morejo sprejeti. Kaj zdaj? K babici in dedku, kar pa je vprašanje, če je pametno.

Pomebno poglavje o enakopravnosti je načrtovanje družine (o tem govori zvezna resolucija iz leta 1969 in poudarja, da je to pravica in dolžnost posameznika in staršev). Ali ni to velikokrat pravica očeta in dolžnost matere?

Priznati je treba, da se je danes s kontracepcijo ogromno spremenilo — v prid ženske namreč. Same prevzemajo odgovornost nase in tudi same odločijo, kdaj bodo imele otroka. V enakopravnih odnosih naj bi bil to dogovor med možem in ženo. V patriarhalnih družinah pa je to drugače — tako kot je bilo v preteklosti. Ženska je stroj za rojevanje otrok — moški kontracepcije ne prizna oz. o njej sploh noče slišati.

V večini držav po svetu dejanska enakopravnost še bolj zaostaja kot pri nas. Ženske še zdaj v mnogih — tudi industrijsko razvitih državah prejemajo za enako delo manjše plačilo kot moški (v Italiji dodeljujejo ženskam večinoma »ženska dela«, ki so slabše plačana, v Veliki Britaniji pa dobivajo ženske delo do 58% manjše dohodka kot moški).

Pomemben dogodek v procesu boja za emancipacijo je vsekakor

»rojstvo« 8. marca kot mednarodnega dneva žena. Na ta dan so sprejeli resolucijo o ženski volilni pravici. Pred 70 leti je nastal z idejo, da naj delavske žene in dekleta skupaj z izkoriščanimi delavci organizirano zahtevajo svojo enakopravnost v delu in naj se borijo za socialistično družbeno ureditev.

Prave enakopravnosti, ki jo sicer naša ustava zagotavlja, med moškim in žensko še ni. Seveda je tudi res, da pojmov enakopravnosti ne moremo poenostaviti, tako da bi moške in ženske povsem izenačili, ne da bi upoštevali njune biološke razlike. Postavljeni pa so temelji za družbenopolitično, ekonomsko in spolno enakopravnost.

Raziskovali smo sorazmerno majhno, čeprav vzorčno skupino ravske Krajevne skupnosti. Skupina je bila stara med 30 in 50 leti, torej srednjih let, in prav verjetno je, da bi mlajša skupina odgovarjala že drugače. Vredno bi bilo to mlajšo skupino povprašati na enak način. Odgovori na taka vprašanja nam pomagajo odkrivati probleme naše družbe ter po tem usmerjati naša prizadevanja v odpravljanje teh problemov. Zato bi si želeli, da bi kdaj pozneje naši krajanji z večjim zanimanjem sodelovali.

Barbara Sušnik

„FUŽINAR“ JE DELAVSKI ZBOR

Pesem je bila vedno del koroške folklorne. Vse trpljenje na trdi zemlji se je zlivalo v njo in znala ga je tudi skriti. Od otožne »Pojdam u rute« do igrive »Je pa krajček posvava« so šle psemi od ust do ust in iz roda v rod. Ko so naši fantje »vkup stopili« in zapeli, je bilo doživljanje in je bilo veselje poslušati. Menda še zdaj v nobeni slovenski gostilni pesmi ne zazvenijo tako ubrano kot na Koroškem, e pridejo iz grl slučajnih gostov. Čeprav je moderni ritem življenja tudi pri nas že načel tradicionalno dediščino.

Ljubezen do pesmi je ostala v naših ljudeh. Tradicija petja v dolini pa je zborok za rast kakovosti naših zborov. Če je za Vres to že dolgo znano, se mu je zdaj tudi uradno pridružil moški pevski zbor Fužinar z Raven, ki je na letošnji prireditvi Naša pesem v Mariboru prav tako prejel srebrno plaketo.

Pevci so si enotni v mnenju, da je za ta uspeh bilo vredno žrtvovati ure, ko so tedne pridno hodili na vaje in pilili ubranost svojih glasov do zavirljivih ravni.

Priznanje za vloženi trud in dokazano kvaliteto! Enajst let se je zbor potrjeval na nešteti proslavah v občini in kraju, koncertih ter snemanjih na radiu in televiziji, da bi končno kot debitant uspel tudi na tekmovanju in se uvrstil v 2. skupini med slovenskimi zbore.

Mnogi so si pripravljali zadelači ure, da lahko pridejo na vaje, včasih je treba zamenjati šiht ali vzeti dopust. Kajti zbor sestavljajo kovači, valjarji, topilci, strugarji, brusilci..., delavci žele-

Ko se duri odpro

zarne. In ni jih malo, ki delajo na štiri izmene. »Pred tekmovanji so vaje pogoste. Vendar sodelavci z razumevanjem gledajo na zamenjane šithe in zadelane ure,« pravi Ošlovnik Franc iz elektromonta. »Teško dobim zamenjavo, marsikdo za to nima posluha. Kdor sam ne skusi, si tega ne more in ne zna zamisliti!« pravi Vrhnjak Jože iz topilnice. Povsod torej le ni razumevanja, kot bi si ga pevci želeli, čeprav se zavedajo, da ustalitevna prizadevanja segajo tudi na to področje.

Tudi za denarne prispevke se je menda treba vedno boriti. Letos so bili na enotedenskih pripravih v Pulju in so večino sredstev prispevali sami, vsak pa je žrtvoval tudi po tri dni svojega letnega dopusta. Vendar se je izplačalo, kot trdijo vsi po vrsti, pa ob tem ne pozabijo omeniti, da ima za letošnji uspeh največ zaslug njihov dirigent, profesor Čepin.

Za tekmovanje so naštudirali pesmi, ki so pri vrhu težavnostne lestvice in jih je zbor uspel osvojiti v treh mesecih vaj. Umetne pesmi iz naših preteklih glasbenih obdobij in tudi sodobne zahteve pesmi jim ne delajo težav. Za kakovostni zbor je tudi nujno, da jih obvlada. Še vedno pa jim je najbližja narodna, koroška pesem, in pri programski usmeritvi jim bo še naprej osnovno vodilo ohranjanje bogastvo našega ljudskega glasbenega izraza.

Njihov letošnji koncertni program zajema ob nastopih na proslavah še celovečerni letni koncert v sodelovanju z gimnazijskim pevskim zborom in obetavnimi instrumentalisti — glasbeniki ravske gimnazije. Načrtujejo gostovanje v Srbiji, v pobrateni občini Varvarin, tesne prijateljske vezi pa jih vežejo še s študentskim mešanim zborom iz Zrenjanina. Obojestransko želje po sodelovanju naj bi jeseni uresničili z izmenjavo gostovanj. Sezono bodo zaključili s prisotnostjo na 11. taboru slovenskih pevskih zborov v Stični in s kratkim koncertnim sporedom na otvoritvi prvega

pevskega počitniškega doma na Pohorju, ki ga bo upravljal moški pevski zbor Janko Vincenc-Harkov iz Radelj ob Dravi.

Petinštiridesetimi krepkimi moškim v koncertnih oblekah ni treba skrivati, da so jeklarji. Ko se iz njihovih ust oglasi pesem, tudi nihče več ne opazi, da je marsikatera roka žuljava od trdega dela in da jim v ušesih morda še vedno odmeva pesem kladiv in strojev iz tovarne. Saj dokazujejo, da je to dvoje še kako združljivo. Fužinar je delavski zbor. V svoje vrste bi radi vključili še več mladih železarjev, ki bi znali ohranjanje pevsko tradicijo svojih očetov in dedov. Mi pa jim želimo še veliko uspehov pri njihovem delu!

V. Močnik

RAZSTAVA V JEDILNICI

Naš delavec Silvo Kresnik je likovni samorastnik. Izraža se v grafikah in plastiki, razstavlja pa v domačem Starem trgu in kjer ga povabijo.

Udeležil se je ugledne mednarodne razstave »mir, humanost in prijateljstvo med narodi« v Slovenj Gradcu. Pred leti je priredil samostojno razstavo v železarni, v probni delavnici. Letos je drugič prinesel svoja dela v železarno. — Od 11. do 20. aprila sta on in Stane Bodner razstavljala v stari jedilnici pri valjarni. Mladina je dala pobudo, gimnaziji pa so recitali na otvoritvi.

Tov. Kresnik je prikazal nekaj eksperimentalnih barvnih linorezov in lesorez, keramično plastiko in varjeno skulpturo. Kiparsko zadnji čas oblikuje otroka, ki se uči hoditi, slikarsko pa večno živi motivi parade in drevesni list.

Za 1. maj je ponovil zadnjo razstavo v Starem trgu. V eni od prihodnjih števil Informativnega fužinarja bomo tov. Kresnika predstavili z nekaj reprodukcijami.

-k

MPZ Fužinar

Družba in knjiga

ZBIRKA ZA VSAKOGAR

Eden od načinov, kako z dobro in poceni knjigo do delavca, je prodaja prek poverjenikov Prešernove družbe. Ti s ponujanjem knjig ne služijo denarja, temveč kot kulturni in družbenopolitični aktivisti izpolnjujejo tisto kulturno poslanstvo, ki ga je Prešernova družba že l. 1953 določila njena ustanoviteljica — Osvobodilna fronta.

Poverjenik v železarni Ravne je Peter Jamar.

Pri njem lahko naročate, prejemate in plačujete knjige, dal pa vam bo tudi vse druge informacije, ki vas zanimajo. Seveda pa lahko knjige naročite tudi po pošti.

Zbirka Prešernove družbe v letu 1980 bo obsegala:

Prešernov koledar za l. 1981.

Slovenske otroške pesmi iz zbirke tistih ljudskih in umetnih pesmi, ki jih otrok najprej sliši iz materinih ust, v izboru Janca Menarta in z ilustracijami Marienke Stupice.

Anton Ingolič, Delovni dan sestre Marje. Pripoved iz življenja medicinske sestre in njenega srečavanja s problemi sodobnega mestnega življenja.

Stevan Jakovljevič, Velika zmeda. Kronika o razpadu kraljevske Jugoslavije.

Miha Lokar, Zdravje v družini. Poljudno pisana knjiga, polna dobrodošli nasvetov za vsakogar, od otroka do starih ljudi.

Broširano zbirko bodo naročniki prejeli za 190 din v celo platno vezano pa (broširan bo samo koledar) za 240 din.

POMEMBNO: vsi, ki bodo poravnali naročnino do 30. junija 1980, bodo prejeli še nagradno knjigo brez doplačila. Ta bo:

Max von der Grün, Blodni ogenj in plamen, roman. Zelo zanimivo napisana pripoved delavca, ki je brez blišča, zato pa trpko doživlja čas nemškega gospodarskega »čudeža«.

NASLOV: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana, tel. (061) 21-440.

V bregu

PROZA NAŠEGA DELAVCA:

Vsakdanja zgodba

Jaka je takoj po šihu šel pomagat betonirati ploščo prijatelju, ki je gradil hišo. To je bila Jakova prva plošča, pa ga je zanimalo, kako to gre. In je izkusil.

Po uri vožnje z avtobusom se je približal delovišču, kjer je bilo že zelo živahno. Stroji so mešali beton, nekaj moških pa ga je v samokolnicah dovažalo zidarjem po strmim lesenim »mostu«. Preklemansko so se morali zaleteti, da so premagali klanec.

Jaka nihče ni vprašal, če je že oboje. Fo načelu: najprej delo, potem jelo! ga je glavni zidar odredil k samokolničarjem. Po žirek krepkega in Jaka je ves popoldan vozil in vozil, da so mu roke in noge otrpnile, v glavi pa je čutil čudno omotico in otopelost. Komaj je dočakal konec dela, ko je pohitel na avtobus in domov. Če se je hotel za silo spočiti, za likof ni bilo časa.

Legel je ves zbit, zaspati pa še dolgo ni mogel.

Zjutraj ga je že pred peto zdrnila budilka. Bil je ves trd, moral bi iti na delo.

»Samo do petih še potegnem,« se je znova pokrtil in se takoj spet pogreznil v spanec. Znova ga je preglednil sin, ki je moral že navsezgodaj tja, kamor še cesar gre peš:

»Oči, ali danes ne greš delat?« ga je pocukal.

»Tristo inkasantov, ura je šest!« je Jaka planil pokonci. Naglo se je oblekel in kmalu švignil mimo vratarnice v tovarno, saj so bila vrata še odprta zaradi delavcev, ki so odhajali z nočne domov. V delavnico je hotel smukniti skrivoma, toda prav pri njegovem stroju ga je čakal delovodja.

»Zamudil si, kaj?« je zategnil z glasom, iz katerega Jaka ni mogel ugotoviti, ali je zmagoslaven, prizanesljiv, cinčen ali kaj drugega. »Danes si zamudil pol ure,

zadnjič pa si šel brez moje vednosti v okrepčevalnico. Torej, odtegnili ti bomo eno delovno uro!« je zaključil in odšel.

Jaka ni odgovoril. Videl je, da je na delovnem mestu vse tako kot prejšnji dan: ni imel kaj početi, saj je že od včeraj v delavnici primanjkovalo dela. Tudi danes mu ni bilo pripravljeno. Pomislil je, če bi to omenil delovodji, pa se je odločil, da ne. Rekel si je:

»Bo že kako. Delo mi bodo prikrbeli, tisto odtegnjeno uro bom pa že kako zadelal.«

In je začel pospravljati okrog stroja — saj je tudi bilo kaj.

Arne

Polbasen

Želja.

»Greš z mano?«

»Zakaj?«

»Ker si lepa.«

»Je to kompliment?«

»Ne. Ugotovitev.«

»Najbrž slučajno?«

»Ni slučajno, da ni kompliment, slučajno pa je ugotovitev.«

»Kako?«

»Če ni kompliment, je nujno kaj drugega.«

»In ni pomembno, kaj. Grem.« Cilj dosežen.

Nauk

Za lepo dekle ni kompliment, če ji rečeš, da je lepa. Sploh pa, če je SLUČAJNO še pametna kot tale.

P. S.

Ženske naj napisanega ne razumejo zlonamerno (kot kompliment).

Benedikt

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Franc Petek, Spomini, SM, Lj., 288 str., 294 din.

Spomini dr. Franca Petka sodijo med temeljna dela za spoznavanje položaja koroških Slovencev v času med obema vojnama. Avtor opisuje borbo za pravice slovenskega ljudstva na Koroškem povezano s svojo življenjsko usodo.

Branko Babič, Ljudje in boji na Kozari, pričevanje, (dve založbi), 168 str., 250 din.

Knjiga z zapisi o dobi pred kozarsko epopejo in po njej je dragocen prispevek k zgodovini jugoslovanske skupnosti. Avtor, ki se odlikuje z neposrednostjo in iskrenostjo pripovedi, nam predstavlja vrsto doživetij, srečanj z ljudmi in kraji, ki so bili najtršo

in najpomembnejšo bitko zgodovinskih razsežnosti.

Marjan Tomšič, Onstran, fantastične pripovedi, ZL, Kp., 220 str.

V zbirki Onstran so nekatere zgodbe sanjske, druge deloma vsakdanje, vse pa prežarja vznemirljiva fantazija. Te zgodbe pripovedujejo tisto, kar bi se lahko dogajalo v realnosti. Vsaka govori v dveh nivojih, v prvem za zavest v drugem za podzavest.

PREVODI

Belila platno Biljana, makedonske ljudske pesmi, Kondor, MK, Lj., 158 str., 120 din.

Makedonska ljudska književnost in še posebej ljudska pesem je nenehno spremljala življenje makedonskega človeka. V knjižici so epske in lirske pesmi. Predstavljajo obrede in običaje, osebno in družinsko življenje, boj za svobodo itn.

Stevan Bezdanov, Združeno delo in izobraževanje, DE, Lj., 198 str., 190 din.

Aktualno strokovno delo ob uvajanju reformiranega šolstva in še posebej usmerjenega izobraževanja. Knjiga je namenjena predvsem vzgojno-izobraževalnim organizacijam, pedagoškim delavcem, dijakom in študentom.

Jules Verne, Južna zvezda, povest, TZ, Lj., 260 str., 250 din.

Veliki klasik znanstveno fantastične literature nas v napeti povesti popelje v Južno Afriko 19. stoletja. Seznani nas z nahajališči, izkopavanjem in obdelavo diamantov, pa tudi z deželo, kakršna je bila v njegovih časih. Delo zaključuje z moralno lekcijo, ki velja danes enako kot v času, ko se povest godi.

(Po Knjigi 80)

KINEMATOGRAFIJA — pepelka v koroških občinah

Kinematografija je kulturna dejavnost posebnega družbenega pomena (vsaj tako je zapisano v še veljavnem republiškem zakonu o filmu), vendar kaže, da se v občinah koroške regije tega ne zavedajo še posebej ne tisti, ki se jih obstoj in razvoj te dejavnosti najbolj tiče: kulturne skupnosti, izobraževalne skupnosti in skupščine občin kot ustanovitelji te dejavnosti.

Nihče od njih ne kaže večjega zanimanja za reševanje nakopičenih problemov na področju predvajalne kinematografije. Postavlja se vprašanje dvoran (za nekatere bi mogli trditi, da so še najbolj podobne hlevom), pa naj bo v Črni, na Ravnah, v Dravogradu ali drugje. Prav gotovo se bomo spraševali, zakaj je obisk na filmskih predstavah tako slab, saj dosega v poprečju le od 23–28 % zasedenosti dvoran. Ugotavljamo, da so vzroki za takšen obisk slabe, nefunkcionalne dvorane in ne toliko program. Vse do danes namreč ni bilo moč najti sredstev za izgradnjo novih ali posodobitev obstoječih dvoran, tako da so doslej delavci v Kinematografu z odrekanjem zagotavljali minimalna sredstva za krpanje in najnujnejša popravila dvoran in tehnike. Trenutno stanje pa je takšno, da skorajda ne omogoča nadaljnega razvoja in obstoja te dejavnosti v občinah koroške regije.

Posebej zaskrbljujoče je stanje v KS Ravne, kjer smo po številnih sestankih in urgencah prišli končno do zaključka, da bomo krajanje ostali brez nove kinodvorane, ki je bila načrtovana v bivšem kegljišču Doma železarjev. Vzrok je previsoka predračunska

vrednost (okrog 7.000.000 din, oziroma 9.000.000 din) oziroma pomanjkanje sredstev. Za delno obstoječe dvorane bi potrebovali okoli 2.800.000 din, ki pa jih TOZD Kinematografi prav tako nima.

Najbolj realni upi za novo kinodvorano so v Krajevni skupnosti Črna, kjer s sredstvi krajevnega samoprispevka, sredstvi republiške kulturne skupnosti in ob pomoči delovnih organizacij že gradijo nov kulturni dom.

Edini vir dohodka TOZD so še vedno prodane vstopnice. Obstaja bojazen, da bomo morali nekatere dvorane, če ne bo širše družbene pomoči, zapreti oziroma prenehati s predvajanjem filmov. To smo že storili v Kotljah in Misljici. Prav gotovo so prikrajšani krajanje, ki jim je včasih na tak način odvzeta edina možnost za razvedrilo in kulturno dejavnost v kraju.

Da bi podali bolj celovito podobo stanja na tem področju, posredujemo nekaj osnovnih številčnih podatkov. V letu 1979 si je v sedmih kinematografih na 3175 rednih filmskih predstavah in matinejah ogledalo filme 191.632 obiskovalcev. To prav gotovo ni malo, čeprav so možnosti znatno večje.

Po KS je bilo število obiskovalcev na filmskih predstavah tako:

Črna	16.678
Zerjav	6.527
Mežica	23.054
Prevalje	25.698
Ravne	41.436
Dravograd	26.200
Slovenj Gradec	52.039

Ob svitu

Na osnovi analiz in sprotne spremljanja obiskov na predstavah vam posredujemo podatke o filmih, ki jih je lani v koroški regiji videlo največ gledalcev:

1. VRNITEV TIGRA — hong-konški pustolovski karate barvni film — 2738
 2. VROČICA SOBOTNE NOČI — ameriški glasbeni barvni film — 2665
 3. OKUPACIJA V 26 SLIKAH — domača barvna drama — 2542
 4. GRŠKE SMOKVICE — nemška barvna erotična komedija — 2402
 5. BRUCE LEE PROTI SUPER MENU — hong-konški pustolovski karate barvni film — 2233.
- Kaže, da si obiskovalci ne žele filmov s težko, morečo vsebino, ampak takih, ob katerih se lahko sprostitjo.

Da pa bi bila slika popolna, vam posredujemo še podatke o filmih, ki so pritegnili najmanj gledalcev:

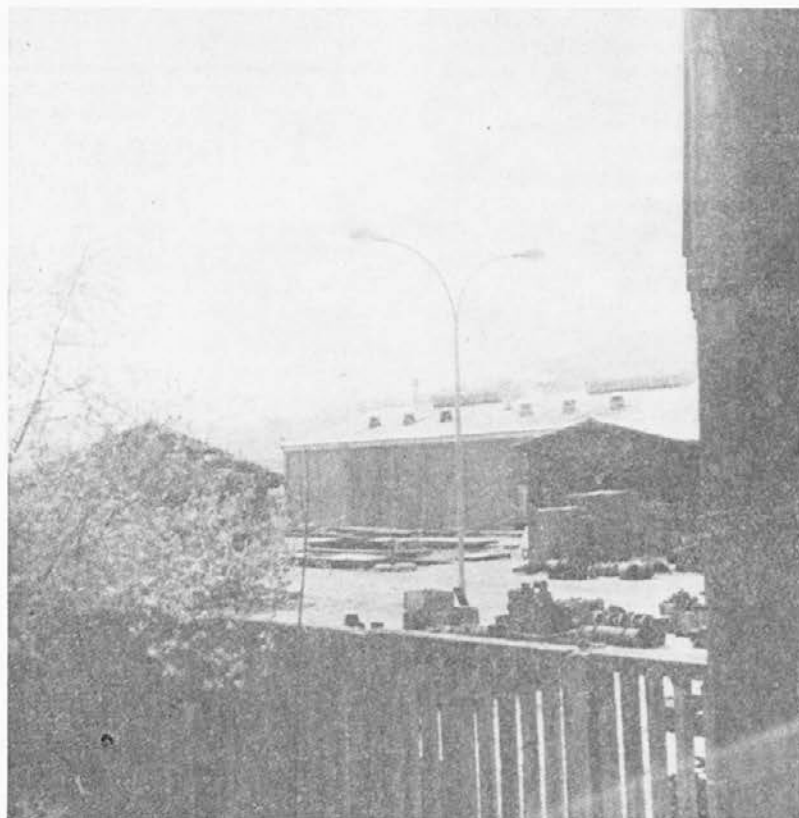
1. LJUBICA — domača barvna socialna drama — 126
2. SMRT V RIMU — italijanska barvna drama — 163
3. BRAVO, MAESTRO — domača barvna drama — 175
4. VELIKA LJUBEZEN LORDA NELSONA — angleška barvna drama — 207

5. VESELA ARABKA — arabska barvna komedija — 247

To so predvsem filmi iz držav, ki imajo manj razvito kinematografijo ter domači filmi. Za njih ne moremo trditi, da so manj kvalitetni. Mnogokrat vsebinsko prekašajo bolj gledane filme. Potrebni so za obogatitev programa, čeprav z njihovimi predvajanjmi niti ne pokrivamo stroškov, ki nastanejo s filmsko predstavo. Z namenom, da rešimo to vprašanje, smo na osnovi izhodišč in sklepov republiške kulturne skupnosti pripravili že drugi samoupravni sporazum o programski politiki, ki naj bi urejal omenjena vprašanja. Podpisale naj bi ga kulturne skupnosti, izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva v občinah koroške regije. Žal sporazum ni bil sprejet.

Ob vsem tem se velja vprašati, ali je predvajanje filmov še dejavnost posebnega družbenega pomena. Ali je ta dejavnost v tesni povezavi z vzgojno-varstvenimi, izobraževalnimi in kulturnimi institucijami, ki lahko z ustreznimi programi vpliva na oblikovanje mladih osebnosti v samoupravnem socialističnem duhu? Vsaj mora la bi biti.

Kinegraf Prevalje
TOZD Kinematografi

Meglenega dne

ZELENE STRAŽE

Ze štiri leta bo, odkar so po osnovnih šolah začele zelene straže. Marsikje so tudi zares postale pobudnik vseh akcij, ki se nanašajo na varstvo okolja. Resen pristop do narave, skrb za partizanske grobove ter čiščenja okolice šole in kraja ni koristen le za vzgojo naših otrok, ki si na ta način pridobivajo čut za urejeno in zdravo okolje. Če se šole povežejo z družbenimi in gospodarskimi organizacijami, je tem bolj koristen za nas vse.

OS Prežihovega Voranca z Ravne uresničuje svojo dejavnost na tem področju v sodelovanju s

krajevno skupnostjo, hišnimi svetovi, Zvezo borcev, raziskovalno skupnostjo in Gozdarstvom — obratom za kooperacijo Ravne. Z njimi sklepajo pismene dogovore, ki zaradi uresničevanja skupnih interesov predvidevajo tudi pomoč pri mentorstvu ter materialno pomoč.

Zeleni stražarji so na šolskem radiu pripravili intervju s predsednikom hišnega sveta in z gozdnim strokovnjakom. Tako vprašanja kot odgovori kažejo željo po še večjem in bolj uspešnem sodelovanju, ki se je letos dograjevalo v mnogih akcijah zbiranja stare-

Okras naselju

ga papirja, steklenic, čiščenja poti in okolice domov, čuvarja gozdov in zaščitnih rož. Organizirane skupine pionirjev in mladincev so v spomladanskih dneh presenečale mimoidoče s svojo zagnanostjo ter natančnostjo pri pobiranju odpadkov vseh vrst. Malokateri krajan pa ve, da so iste ročice skozi vse leto polagale cvetje na grobove padlih borcev po pobočjih Uršlje gore, Zelenbrega in Stražišča tudi v njegovem imenu.

V delo je vključenih večina krožkov na šoli, njihovo dejavnost pa usklajuje skupni načrt dela zelenih straž. Nesmiselno bi bilo naštevati njihove posamične akcije. Povejmo le, da jih otroci vestno dokumentirajo v svojih poročilih, iz katerih veje upravičen ponos, da so prispevali svoj delček k varovanju prirodnega okolja industrijske družbe. Tako se odzivajo na razpis nagradnega natečaja Pionirskega lista »MI MLADI« — JPI: NARAVA — ZDRAVJE — LEPOTA. Njihove celoletne akcije pa so lahko za zgled mnogim odraslim!

V. M.

NAŠE RAVNE MORAJO BITI ČISTE

V četrtek nam je tovarišica rekla, naj prinesemo vrečke, da bomo čistili pešpot in kolesarsko stezo. Čistiti smo začeli pri upravi železarne Ravne.

Pobirali smo papirčke, cigaretno ogorke, papirnate robčke in še veliko drugih stvari. Z eno besedo bi rekli, vse smeti. Tudi 1. razredi in več drugih razredov je imelo to akcijo. Med potjo smo se pogovarjali. »Naše Ravne morajo biti čiste!« je rekla tovarišica.

Ko se nam je zdelo, da je dovolj čisto, smo se odpravili nazaj v šolo. Polne vrečke smeti smo dali na traktor. Pobirati smeti res ni težko delo.

Orlič Helena, 2. b raz.
OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

MOJSTER FOTOGRAFIJE NA RAVNAH

Črno-bela fotografija je domača izborena. Pa ja, preganjamo jo in posmehujemo se ji ko grdemu račku, ker se v naših domovih šopirijo barvni televizorji, v predalih počivajo družinski albumi barvnih fotografij in so na ulici plakati in vabila kričečih barv in ker je sploh vse v barvah in samo v barvah, saj se že otročaji poigravajo s kamero in fotoaparati. Vsemu temu na-

kljub pa lahko da črno-bela fotografija še vedno izjemno doživetje, pa naj jo je naredil prvi mojster izpred sto let ali odlični fotografi našega časa, kot so Modrinjak, Stojko, Pfeifer ali Tihomir Pinter, ki je konec aprila razstavljal pri nas. Njegove fotografije kdaj spominjajo na globino in ostro kontrastnost dramskega dela, zdaj na liriko pa spet na vseizpovednost in hkrati tudi

na skrivnost vsega nemega, potlej na mogočno simfonijo...

»Njegovi železarji so včasih kot ostre, temno izrezane silhete na žarečem ozadju martinarne; ali zaobrnjeno, kot neonski rezki pobliski postav sredi baladno nepredirne teme.« (M. Tršar).

Izpoved Pinterjevih fotografij je tu in tam silovita, potem zopet umirjena, tiha, vseskozi pa močna in učinkuje še, ko že zdavnaj nisi več v razstavnih prostorih, da se zabliška kakšen obraz iz črnobe, melanholična temna silheta iz svetlobe. Sprva tudi preseneča, s kakšno tankočutnostjo je mojster »izrisal« železarje, ki so mu sicer gotovo tuji in daleč od njegovega vsakdanjega predmetnega sveta, a če pomislimo na glušca, ki je ustvaril tako mogočno glasbo, da odmeva še v naš čas, to ni več tako čudno.

Zal pa je bilo na otvoritvi razstave fotografij iz cikla »železarji« Tihomirja Pinterja sramotno malo ljudi. Če odštejemo one, ki so bili tam po dolžnosti, bi jih lahko prešteli na eno roko. Ni bilo ne fotoamaterjev ne tistih, ki bi se na fotografijah mogli prepoznati.

Zares škoda, zakaj Ravenčanom mojstri fotografije ne pridejo kazat svojih del vsak mesec niti vsako leto. Pinter, ki tak mojster je, je prišel. Mednarodna fotografska organizacija mu je podelila celo naslov »excellence«, žirije pa so mu dodelile 110 nagrad. V likovnem salonu je predstavil delo štirinajstih let, Ravenčanom pa si ga niti ogledati ni zdelo vredno. Komentar tu pač ni potreben.

Zlatka Strgar

OBILNA ŽETEV KULTURE

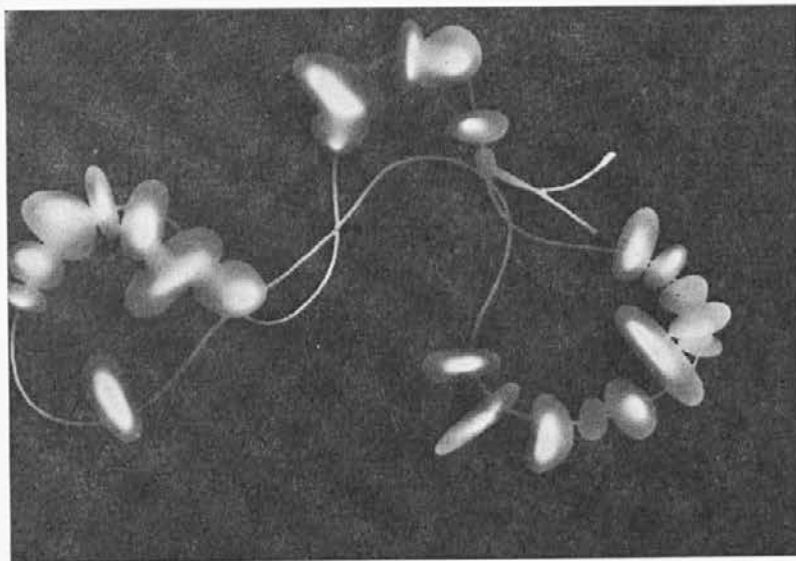
Pihalne godbe ravske občine so zaigrale za zaključek letošnjih Vorančevih dni. Predtem pa se je zvrstilo kulturnih prireditev po vsej dolini, da bi največji zaljubljenec v lepe umetnosti težko videl in slišal vse.

FOLKLORI očitno ni treba skrbeti za prihodnost, saj prihajajo nasledniki iz vrtcev in osnovnih šol.

KOROŠCI z druge strani meje se vključujejo v naše prireditve, kot da od nekdanj spadajo sem.

TEKMOVALNI nadih, kakršnega do neke mere doživljajo domači gledališčniki, ne more škoditi. Odkrita, kritična beseda po predstavah lahko pač le spodbudi še dodatne kvalitete.

BILANCO bomo objavili, ko bo skrbno izdelana. Število prireditev namreč izpričuje nenehno delo, razpredeno precej na široko, s številom gledalcev včasih nismo zadovoljni. Ponekod je tako majhno, da zasluži vsaj skrbno analizo.

»Ogrlica«

REGIJSKEMU sodelovanju bodo morda kulturniki utrli pota, da bomo ob dobrem političnem znani hoditi skupaj in sodelovati še na vseh drugih področjih.

BRATSKEMU jugoslovanstvu se morda prav tu odpirajo nove, trajne možnosti povezovanja.

RAZMISLEK, kako pa poleti na prejš, ko imajo samo Črnjani svoje, s turističnim tednom povezane prireditve, na Ravnah pa še ne vemo, kako bo s slikarsko kolonijo ali celo s Formo vivo, ta razmislek je seveda še pred nami. A pred nami je tudi dovolj časa.

-k

REKREACIJA IN ŠPORT

TEKMOVANJA V TOZD

Pnevmatični stroji, vzmetarna ter stroji in deli so organizirali troboj v rokometu. Prvo mesto je osvojila TOZD pnevmatični stroji, ki je premagala stroje in dele z 12:9 ter igrala neodločeno z vzmetarno 8:8, drugi so bili stroji in deli, ki so premagali vzmetarno s 13:9.

V prijateljski tekmi sta se pomerili ekipi strojev in delov ter strojno-građenega vzdrževanja v malem no-

lučaje. Prvo mesto so osvojile Ravne I, druga je bila Črna, tretje so bile Ravne II, četrto industrijsko gasilsko društvo ZR in pete Prevalje. Med posamezniki je bil najboljši Rajko Podojstršek, ki je podrl 213 kegljev, drugi je bil Bernard Rebernik, 212, tretji pa Marjan Repenšek, 206.

KROS V KOTLJAH

TVD Partizan Kotlje je organiziral spomladanski kros. Pri cicibankah je zmagala Petra Koren pred Natalijo in Melito Terlav. Med cicibani je bil najboljši Stanko Gorenšek, drugo mesto je osvojil Roki Vevar, tretje pa Matej Kasnik. Pri pionirkah je zmagala Mirjana Bauče, druga je bila Jelka Bauče, tretja pa Valerija Lahovnik. Pri mladincih je bil prvi Zoran Zavolovšek, drugo mesto je osvojil Andrej Stefanovič, tretje pa Marko Orožen. Pri pionirjih je zmagal Darko Naglič, drugi je bil Igor Kasnik, tretji pa Peter Kreš. Pri članicah je zmagala Krista Kasnik, druga je bila Mojca Rudolf, tretja pa Nina Krebs. Med člani je osvojil prvo mesto Mirko Bauče, drugi je bil Tone Bertalanč, tretji pa Janez Hercog.

NAMIZNI TENIS

V Mariboru so se na četrtem turnirju pomerile ekipe Fužinarja, Kajuha, Maribora in Murske Sobote. Po štiri točke so zbrale prvo imenovane ekipe. V vodstvu je Fužinar, ki ima v skupnem seštevku po 38 točk, drugi je Maribor z 32 točkami, tretji pa Kajuh, ki je zbral 26 točk.

V ženski konkurenci je zmagal Kajuh pred Fužinarjem, Zasavjem in Petrovijo. Z dvema točkama prednosti vodi Fužinar pred Kajuhom iz Ljubljane in Kemičarjem iz Zasavja.

ŠPORTNA GIMNASTIKA

Na občinskem prvenstvu v športni gimnastiki so tekmovala samo dekleta. Pri mlajših pionirkah je zmagala Darja Nabernik pred Tatjano Zafonnik. Nevenko Capelnik, Polonca Capelnik in Simono Prevorčič. Med starejšimi pionirkami je bila najboljša Alenka Pavšer, za njo so se uvrstile Alenka Rampre, Mirjana Štinkelj, Mojca Pikalo in Metka Steharnik.

Pri mladinkah je prepričljivo zmagala Maja Marin, drugo mesto si delila Nataša Pavšer in Natalija Rampre. Skupno je nastopilo 26 deklet, ki so včlanjene v TVD Partizan Ravne.

ODBOJKA

OBSTANEK FUŽINARJA MED NAJBOLJŠIMI

V zadnjem kolu ženske zvezne lige je Fužinar gostoval v Sremskih Karlovcih in izgubil prvenstveno tekmo,

ki ni več vplivala na razporeditev ekip, s 3:1. Tako so naše igralke izpolnile obljubo in pričakovanja, da bodo tudi v bodoče s kvalitetnimi igrami nastopale v družbi najboljših v državi.

ZMAGI FUŽINARJA IN MEŽICE

V zadnjem kolu druge zvezne lige sta oba koroška predstavnika zmagala na domačem terenu. Fužinar je ponovno prikazal zelo dobro igro, popolnoma nadigral Metalca iz Siska in zmagal s 3:0. Tudi Mežičani so bili uspešni in v zadnjem kolu premagali ekipo Karlovca s 3:0. Fužinar je ob koncu prvenstva osvojil 3. mesto, Mežica pa je sedma. V ženski republiški ligi je bilo na sporedu zadnje kolo. Mežičanke so zmagale v Kočevju s 3:1, Mislinja pa je izgubila v Ljubljani proti Taboru s 3:2. Med desetimi ekipami v enotni republiški ligi je Mislinja druga, Mežica pa četrta.

FUŽINAR—MLADINSKA REPREZENTANCA SLOVENIJE 3:0

Moška ekipa Fužinarja je v Ljubljani prepričljivo premagala najboljšo mladinsko Slovenije, ki so se pripravljali za nastop na prvomajskem turnirju v Beogradu.

KRAJEVNO PRVENSTVO

Na krajevnem prvenstvu Raven je tekmovalo 5 ženskih in 3 moške ekipe. V ženski konkurenci je zmagala ekipa Koroškega zdravstvenega doma pred rekreacijsko ekipo TVD Partizan Ravne, Javornikom I, železarno Ravne in Javornikom II. Pri moških je osvojila prvo mesto ekipa elektrotehničnih storitev iz železarne pred ekipo Javornika in orodjarno.

ROKOMET

V vzhodni republiški ligi so člani Fužinarja premagali Kovinar — Store z 22:12 in igrali neodločeno v Krškem 20:20.

Ženska ekipa Fužinarja je visoko premagala Dravo z 19:7.

Mladinci Fužinarja so gostovali v Celju in izgubili prvenstveno tekmo z 21:24.

NOGOMET DVA PORAZA KOROŠKE SELEKCIJE

V 17. in 18. kolu vzhodne republiške lige je članska selekcija Koroške gostovala v Kidričevem in izgubila srečanje z Aluminijem s 4:2. V drugem srečanju pa je bila neuspešna še z Domžalami, ki so jo premagale s 4:1. Edini zadetek za naše je dosegel Kreuh iz Radelj.

Mladinska selekcija bi morala igrati v Kidričevem. Ker pa igrišče ni bilo

Lišp

pripravljeno, so naši mladinci dobili prvenstveno tekmo s 3:0 brez borbe. V drugem srečanju pa so naši mladinci premagali velenjskega Rudarja z 1:0 z zadetkom Trdine.

KOROŠKA LIGA

V koroški ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Ojstrica—Akumulator 6:2, Leše—Peca 1:1, Slovenj Gradec—Korotan 4:1, Radlje—Kograd 6:0, Akumulator—Leše 3:1, Holmec—Korotan 3:1, Radlje—Slovenj Gradec 3:3.

POKALNA TEKMA

V polfinalni tekmi koroške regije sta Radlje in Peca v rednem času igrala neodločeno 2:2. Po streljanju enajstmetrovk so zmagale Radlje s 6:4 in se bodo v finalni tekmi pomerile z Akumulatorjem. S. F.

ALENKA KRIVEC — PRVAKINJA KOROŠKO-ŠTAJERSKE REGIJE V KARATEJU

Leto dni je že, odkar je karate klub ponovno zaživel. Tokrat resneje in bolj organizirano kot vsa leta prej. Čeprav je karate zelo lep, hkrati pa naporen in zahteven borilni šport, imamo v klubu dosti mladih, ki so navdušeni zanj, se zanimajo za vaje in radi trenirajo ter se prostovoljno odpovedujejo vsemu, kar uspehu škoduje.

Alenka Krivec

Ena od mnogih članov kluba je 16-letna Alenka Krivec, dijakinja 1. letnika gimnazije. V naš klub se je včlanila pred dvema letoma in se kmalu navdušila za ta šport. Z izredno voljo do dela in požrtvovalnostjo jo njena športna pot vodi k vidnim uspehom. Alenka je klubska prvakinja v tehniki za leto 1979. Prav tako je prvakinja koroško-štajerske regije, v kateri tekmujejo karate klubi: Dravograd,

Jana Ačko

gometu. Boljša je bila ekipa strojev in delov, ki je premagala remontovce s 7:6.

V odbojarski tekmi sta se pomerila družbeni standard in elektrotehnične storitve. V kvalitetni tekmi, ki je preselila republiški nivo, so bili boljši električarji. Zmagali so s 3:0 nad ekipo, za katero sta nastopala tudi bivša državna reprezentanta Golob in Filipančič. Homogena ekipa ETS je nastopila v postavi: Košuta, Glavica, Polajner, Godec, Krauberger, Podpečan in Spanžel, ki je bil najboljši igralec tekme.

PRIREDITVE V POČASTITEV DNEVA USTANOVITVE OF

KEGLJANJE

Pet ekip gasilskih društev se je pomerilo v ekipnem tekmovanju 6 x 50

Take samotnosti v sezoni ni

V zalivu

Radlje, Slovenj Gradec, Mislinje, Velenje in Ravne. Z osvojitvijo naslova regijske prvakinje si je pridobila pravico nastopa na republiškem prvenstvu za dekleta v posamezni konkurenci. Kot najboljšo karateistko regije jo je Karate klub Velenje vpisal v seznam svoje ekipe, ki bo maja letos gostovala v Avstriji na prijateljskih srečanjih.

Naj dodam še, da je Alenka nosilka modrega pasu — 2. kyū.

Bruno Borovnik

»NOŽI« NA ŠPORTNEM TERENU

V aprilu je bila rekreacijska dejavnost TOZD industrijski noži precej razgibana. Med drugim so se pomerili v malem nogometu z ekipo TOZD SGV. Po enakovrednem boju je ostal rezultat neodločen 13:13. Odigrali so rokometno tekmo z ekipo TOZD stroji in deli in zmagali s 23:22. Tudi ženska ekipa nožev je prispevala svoj delež. Pomerile so se v odbojki z ekipo AOP in jih premagale s 3:1.

Vsi sodelujoči so izrazili željo, da naj bi taka dejavnost še bolj zaživela in bi se tozdi med seboj večkrat pomerili na športnih terenih. —ervi—

ODBOJKA NA PREVALJAH

Pri TVD PARTIZAN Prevalje deluje že nekaj let tudi sekcija za odbojko. V začetku je bila usmerjena samo na žensko odbojko. Od leta 1976 dalje se je dejavnost razširila tudi na moško ekipo. Po začetnih neuspehih smo tudi Prevaljčani začeli dosegati vidnejše uspehe v občinskem in medobčinskem tekmovanju. Poglejmo posamezne ekipe.

MLADINCI — PONOVILO USPEH

Da osvojitve 1. mesta v lanskem sezoni ni bila slučajna, so mladinci dokazali tudi letos, ko so ponovno osvojili 1. mesto v mladinski občinski ligi. Tudi tokrat so jim bili največji tekmeči Mežičani. Kot zanimivost povejmo, da sta obakrat zmagali gostujoči ekipi. Mladinci iz Prevalj so v drugem delu ravno proti Mežici pokazali najboljšo igro in tako zasluženo osvojili prvo mesto. Za ekipo Prevalj so v sezoni 1979/80 igrali: Sart Vlado (kapetan), Lohrant Stanko, Kozlar Zoran, Gošnjak Rado, Pačnik Bernard, Krpač Slavko, Libnik Bojan, Popovič Milan, Vidmajer Boris, Ivartnik Marko, Petrovič Dušan. Trener ekipe je Blatnik Martin.

ZENSKE — NISO VZDRŽALE

Po nepričakovanem vodstvu v jesenskem delu tekmovanja občinske lige spomladi Prevaljčanke niso bile tako uspešne. Izgubile so dve srečanju in tako osvojile 2. mesto, kar je za mlade igralke še vedno zelo velik uspeh — več, kot smo pred tekmovanjem lahko pričakovali. Ekipi DOBRIJE čestitamo za dosežen uspeh, saj so si prvo mesto priborile na tujem terenu z borbeno igro v lepi in zanimivi tekmi. V sezoni 1979/80 so igrala za Prevalje: Pogladič Rosanda (kapetan), Konič Alenka, Dvoršak Bojana, Vidmajer Bernarda, Osojnik Liljana, Steharnik Alenka, Flajmš Karmen, Brčman Melita, Marošek Iris, Lettgeb Marjana in Navotnik Mojca. Trenerja ekipe sta Dokl Janez in Drevenšek Jože.

ČLANI — PROTI VRHU

Članska ekipa, za katero igrajo pretežno mladinci, je v sezoni 1978/79 osvojila 6. mesto v medobčinski od-

bojarski ligi. Jeseni je nepričakovano zasedla drugo mesto — za VUZE-NICO.

Spomladi bo ekipa zelo oslabiljena, saj sta odšla dva igralca v JLA. Na srečo pa se je vrnil iz JLA Petek. Visoke uvrstitve na koncu bi bili veselji.

PODMLADKA NI

Bojimo se, da so ti uspehi plod le ene generacije navdušenih odbojkarjev in odbojkaric, ki se bodo poraz-

gubili po raznih šolah in bomo kmalu ostali brez igralcev oziroma igralk. S prehodom tekmovanja v telovadnice so tam tudi treningi. Imamo eno telovadnico, ki ne zadošča niti polovici potreb športne aktivnosti na Prevaljah. Morali bi vzgajati podmladek, pa nimamo prostora. Tekmovanje brez podmladka pa ne vodi k napredku.

Krajane Prevalj obveščamo, da so tekme članov v telovadnici osnovne šole ob sobotah ob 16. uri. Navijači zaželeni!

J. D.

USPEŠNI IN USTVARJALNI — A NE NA VSEH PODROČJIH

29. marca 1980 so se prevaljski planinci zbrali na redni letni konferenci, kjer so ocenili svoje dosedanje delo ter pripravili in sprejeli smernice za še uspešnejši potek dejavnosti planinskega društva v letošnjem letu. Poleg številnih planincev, ki so napolnili dvorano v gasilskem domu, so se občnega zbora udeležili tudi gostje — predstavniki krajevne skupnosti Prevalje in člani sosednjih planinskih društev.

Poročila predsednika upravnega odbora, gospodarskega in propagandnega odseka, pionirske in alpinistične sekcije ter finančno poročilo so nazorno seznanila vse prisotne z delom PD v preteklem letu, s težavami, s katerimi se je društvo ubadalo, pa tudi z uspehi, ki jih ni bilo malo, čeprav so se na konferenci dotaknili nekaj zelo perečih vprašanj in so uspehi ostali v ozadju. Ena izmed težav je bila neaktivnost mladinskega odseka, ki je v preteklem letu spal, le na osnovni šoli je uspešno potekalo delo s pionirji zahvaljujoč volji obeh mentorov. V letu 1980 bo mladinski odsek skušal nadoknaditi zamujeno. Poleg orientacijske in izletniške dejavnosti ter priložnostnih akcij bo delo osredotočil na vzgojo kadrov, ki so osnova vsake dejavnosti. Program nudi pestre oblike sodelovanja, to pa je zagotovilo, da se bo mladina vključila v delo in da bo mladinski odsek na Prevaljah spet tako aktiven, kot je bil pred leti.

Gospodarski odbor, ki sicer upravlja postojanko na Uršlji gori, je bil v letu 1979 zelo dejaven. Poleg osnovne naloge je posebno pozornost posvetil proslavi 60. obletnice nastanka PD Prevalje na vrhu Uršlje gore, skrbel je za nabavo opreme, za prevoz živil in pijače na postojanko ter sodeloval v zbiralni akciji za obnovo planinskega doma na Kredariči.

Letos je najpomembnejša naloga gradnja prizidka na Uršlji gori.

Denar je zagotovljen, vendar ga je malo, zato bo treba mnogo udarniškega dela. Prizidek na Gori je nujno po-

treben, saj je sedanji dnevni prostor pretesen in ob slabem vremenu ne more sprejeti vseh izletnikov. Z dograditvijo prizidka se bodo izboljšali postrežba, higijenski pogoji ter pove-

čal obisk, s tem pa tudi pogoji gospodarjenja. Bilanca poslovanja doma na Uršlji gori je bila lani pozitivna, a to le zaradi prostovoljnega dela. PD poziva vse člane, da se vključijo v prostovoljno delo, ker bomo uspehi le z združenimi močmi, potem ko smo premagali birokratske težave.

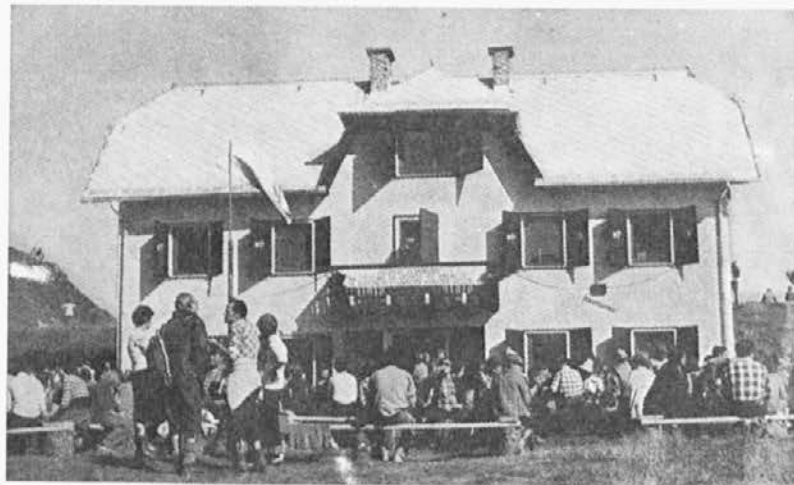
Udeleženci konference so ločeno poleg programa mladinskega odseka sprejeli naslednji program dela:

1. povečati članstvo za sto članov (zdaj jih je 1409, od teh kar 187, ki so to že vsaj 25 let),
2. organizirati izlete (lani so bili izvedeni štirje) in predavanja,
3. poživiti delo mladinskega odseka,
4. izvesti očiščevalno akcijo na Gori ter urediti okolico koč,
5. aktivirati člane za prostovoljno delo.

Zbor je odločil, da članarino z letom 1981 poveča od 60 na 80 dinarjev.

Ob zaključku so planinci obljubili, da bodo s svojim nadaljnjim delom, kakor smo že z dosedanjim, dokazali, da se tudi mi na svoj način borimo za ideale, ki nam jih je pokazal tovariš Tito.

Andreja Cibron

Planinci pred svojim domom

Nesreče pri delu v aprilu

Jože Mlatej, TOZD valjarna — pri vstavljanju valjane palice v ravnalni stroj ga je ta zaradi ukrivljenosti udaril po palcu desne roke.

Franc Konečnik, TOZD jeklovlek — pri zapenjanju jarma na kavelj žerjava mu je ta zdrsnil na nart leve noge.

Valentin Obretan, TOZD valjarna — pri kontroliranju brušenja gredic mu je priletel tujek v oko.

Adalbert Skornišek, TOZD valjarna — pri odpenjanju zaboja z odpadki ga je žerjavni kavelj stisnil za sredinec desne roke.

Ivan Valentar, TOZD valjarna — pri jemanju probe mu je priletel tujek v oko.

Alojz Skrivovnik, TOZD jeklar — pri zalaganju 5t elektro obločne peči mu je delček vročega jekla brizgnil v oko.

Slavko Jelenko, TOZD valjarna — pri pospravljanju valjanih palic na lahki valjarski progi ga je ena udarila pod kolenom desne noge.

Oto Krajnc, TOZD jeklar — med krpanjem 10t topilniške ponve mu je spodrsnilo ter je padel vanjo, pri čemer si je poškodoval koleno leve noge.

Alojz Krivec, TOZD valjarna — pri ravnanju valjanih palic na ravnalnem stroju ga je palica zaradi ukrivljenosti udarila po sredincu desne roke.

Milan Plešej, TOZD jeklolivar — pri snemanju maske z modelne plošče mu je stisnilo sredinec desne roke.

Jože Kovačič, TOZD kovačnica — pri nakladanju ploščatih kovanjih profilov na kamion se mu je eden skotalil na desno roko ter mu poškodoval mezinček.

Vinko Prijanovič, TOZD valjarna — pri transportiranju valjanca na srednji valjarski progi ga je ta udaril po stopalu leve noge.

Ratko Cvijetinovič, TOZD jeklar — pri zapenjanju ingota z žerjavni kleščami si je poškodoval kazalec desne roke.

Ivan Mihev, TOZD kovačnica — pri pregledovanju kovanca si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil podlaht leve roke.

Jože Krevzelj, TOZD jeklovlek — pri ravnanju valjanih palic na ravnalnem stroju ga je rotirajoča palica zgrabila za delovno bluzo ter ga pri tem stisnila za prsni koš.

Valentin Perčič, TOZD jeklolivarna — pri nameščanju probe na šablono si je porezal zapestje leve roke.

Kristijan Božič, TOZD jeklolivarna — pri potiskanju livarskega okvira po valjčnici mu je stisnilo prstanec leve roke.

Vlado Brkovič, TOZD jeklar — pri čiščenju vagona so mu vrata stisnila palec desne roke.

Ivan Posrpnjak, TOZD jeklolivarna — pri prestavljanju neod-

litih kalupov s pomočjo žerjava si je poškodoval kazalec desne roke.

Jože Grubelnik, TOZD jeklar — pri izvlačenju zamašenega droga mu je ta padel na gleženj desne noge.

Pavel Šimenc, TOZD jeklovlek — pri stavljanju kolobarja žice v ravnalni stroj si je prebodel dlan desne roke.

Koloman Horvat, TOZD valjarna — med rezanjem valjanega materiala na strojnih škarjah aligator si je poškodoval prstanec desne roke.

Drago Garb, TOZD valjarna — pri montaži valjarskega ogrodja si je poškodoval koleno leve noge.

Aleš Halej, TOZD SGV — pri pripravljanju kotnega brusilnega stroja na zrak za brušenje se mu je ta samodejno vklopil in mu pri tem obrusil kazalec leve roke.

Avgust Bivšek, TOZD SGV — pri popravilu razvodnika pare na parnem kladivu mu je vroča voda brizgnila v desno oko.

Viljem Irman, TOZD SGV — pri nadzoru obzidave kovaške peči si je ob sestopu z lestve delovnega odra poškodoval gleženj leve noge.

Jože Špeš, TOZD komerciala — pri sekanju vezne žice s pomočjo kladiva mu je priletel drobec kladiva v palec leve roke.

Ivan Tamše, TOZD energija — pri dviganju cevne registra — protitočnika z ročnim dvigalom na voziček ga je stisnilo za kazalec in sredinec na desni roki.

Viktor Juvan, TOZD komerciala — pri nakladanju železniškega voza s pomočjo žerjava mu je spodnji vez zdrsnil na nart desne noge.

Mirko Glinik, TOZD rezalno orodje — pri snemanju obdelovancev z magneta se je urezal v kazalec in sredinec desne roke.

Valentin Kac, TOZD stroji in deli — pri merjenju obdelovancev mu je eden padel na nart desne noge.

Tomislav Soldo, TOZD stroji in deli — pri prestavljanju konjička mu je prenosna ročica stisnila palec roke med sanke stroja.

Milan Kolar, TOZD stroji in deli — pri prižiganju varilne pištole je prišlo do vžiga počene acetilenske cevi pri pištoli. Delavca je opeklo po podlahtih obeh rok.

Drago Mithans, TOZD pnevmatični stroji — pri grezenju obdelovancev mu je enega zavrtelo in mu stisnilo četrti prst leve roke ob pripravo.

Stanko Friškovec, TOZD stroji in deli — pri obračanju kolesa z ročico mu je zdrsnilo. Pri padcu si je zlomil sredinec leve roke.

Stane Jesih, TOZD rezalno orodje — pri merjenju obdelovancev mu je zdrsnilo pomično merilo. Obrusil si je kazalec leve roke.

Jože Jernej, TOZD stroji in deli — pri čiščenju pleskarske brizgalke se je z iglo pičil v kazalec desne roke.

Marija Potočnik, TOZD industrijski noži — elektro kuli jo je na prehodu zadela v peto desne noge in ji poškodoval gleženj.

Marija Fujs, TOZD rezalno orodje — pri odpiranju vhodnih vrat v mehansko obdelavo ji je stisnilo sredinec leve roke.

Darinka Jakovleski, DS KSZ — na poti iz komunalnega oddelka proti sindikatu je padla in si poškodovala desno nogo v gležnju.

KAJ NAS ŽULI:

PRAŠKA PA NI

Človek se pri delu umaže. Umazane so obleke, perilo pa tudi koža vsrka precej nesnage. Tako se mora človek dvakrat dobro skopati, da se znebi značilnega vonja po industrijski umazaniji. Da se lahko ocedimo, potrebujemo poleg vode še pralna sredstva in stroje; torej vse tisto, kar naj bi sodobnemu človeku napravilo življenje prijetnejše. Svojo energijo naj bi trošil predvsem na delovnem mestu.

Toda če stopite v trgovino, pralnega praška ne dobite. Nič ne pomaga tarnanje in moledovanje. Prodajalka vam ga ne more prodati niti povedati, kdaj ga bodo dobili. Če vam bo mogoče kdo natvezil, da bodo jutri ob 12. uri dobili prašek v neki trgovini, boste morda šli pred dvanajsto tjakaj in budno pazili na vsak tovarnjak, ali je prašek le dospel in kam ga bodo raztovarjali, kajti človek pri takih stvareh postane malce nezaupljiv. Pri prodajnem puštu boste morda ponujali kupone, bone, dinarje, pa še kakšna devizna valuta bo vmes. Prodajalka pa vam bo zatrjevala, da praška ni in da se zagotovo ne ve, kdaj ga bodo spet prodajali.

Tečnari boste še kar naprej, ker imate načete živce, pa vam bodo zabrusili, da vam dajo pralni stroj zastoj, če najdete v trgovini pralni prašek. Tedaj boste zanesljivo nehali tečnari, ker pri vas doma že stoji en pralni brez dela.

Vidite torej, kako je. Pa naj kdo reče, da v današnjem resnem trenutku hecasti in vicasti članki niso umestni. Pravim, da so lahko navidezno resne stvari, če niso logične, videti smešne. Prav tako lahko šale zvenijo dokaj resno in resnično. Srečno!

Arne

V kabelskem prostoru

Gibanje zaposlenih v tovarni od 21. marca 1980 do 21. aprila 1980

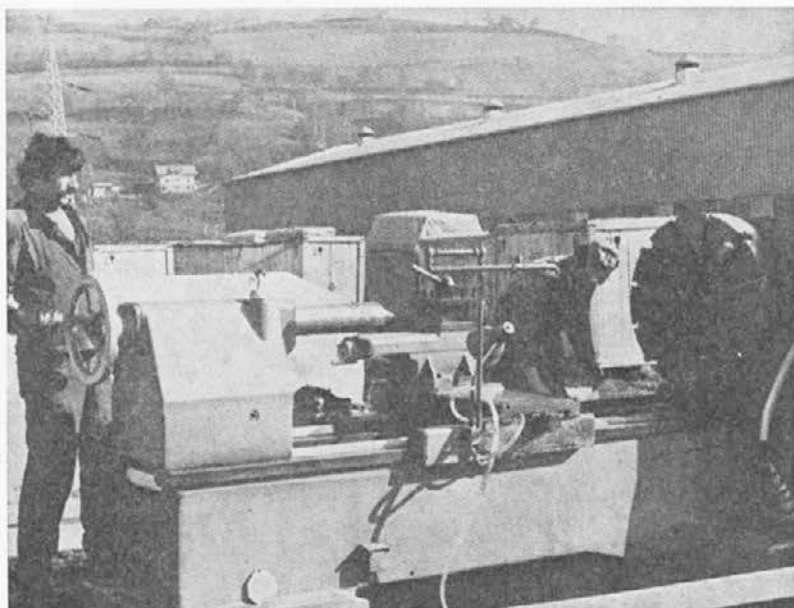
Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Erjavec Janez	28. 7. 1956	NK delavec	vzmetarna	ponovna zaposlitev v ŽR
2.	Jovič Miloš	19. 11. 1958	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
3.	Juvančič Vlado	22. 12. 1961	NK delavec	jeklarna	prva zaposlitev
4.	Kocuvan Ernest	1. 11. 1952	Mag. el. znanosti	DS za gospodarjenje	iz JLA
5.	Konečnik Zdenko	3. 7. 1954	SŠ ekonomski tehnik	DS za finance	iz JLA
6.	Koren Angelca	23. 5. 1943	KV pletilja	DS za finance	iz druge delovne organizacije
7.	Kozlar Milan	23. 5. 1960	NK delavec	rezalno orodje	iz JLA
8.	Kraiger Anton	12. 4. 1960	KV rezkalec	stroji in deli	iz JLA
9.	Lukić Cvijetko	23. 9. 1961	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
10.	Meta Ramadan	24. 5. 1959	NK delavec	stroji in deli	iz druge delovne organizacije
11.	Petek Zdravko	28. 10. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	iz JLA
12.	Praznik Marjan	1. 12. 1955	NK delavec	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
13.	Pinter Leopold	30. 10. 1944	NK delavec	stroji in deli	iz druge delovne organizacije
14.	Smolar Maks	19. 11. 1939	KV dimnikar	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
15.	Stanišić Dušan	10. 9. 1949	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
16.	Stelja Momčilo	19. 9. 1957	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
17.	Sveček Stanislav	16. 9. 1949	KV str. ključavničar	energija	iz druge delovne organizacije
18.	Salej Bojan	23. 3. 1954	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	iz druge delovne organizacije
19.	Skerl Drago	27. 8. 1932	VŠS org. dela	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
20.	Špes Feliks	16. 1. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	iz JLA
21.	Stifter Viljem	29. 10. 1955	VŠ dipl. inž. met.	jeklarna	iz druge delovne organizacije
22.	Štruc Danijel	3. 8. 1963	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
23.	Tavčar Danilo	3. 12. 1964	NK delavec	komerciala	iz druge delovne organizacije
24.	Tahirović Akif	10. 6. 1959	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
25.	Vaukman Jože	16. 3. 1957	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
26.	Verneker Rudolf	6. 4. 1927	NK delavec	valjarna	ponovna zaposlitev v ŽR
27.	Videtič Franc	22. 2. 1955	SŠ met. tehnik	kalilnica	iz JLA
28.	Bivšek Anton	6. 10. 1960	KV strugar	stroji in deli	iz JLA

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Brložnik Ivan	31. 7. 1924	VK strugar	pnevmatični stroji	invalidska upokojitev
2.	Ciglar Stanislav	24. 4. 1955	NK delavec	jeklolivarna	dana odpoved
3.	Fišer Mirko	25. 1. 1924	PK ključavničar	priprava proizvodnje	invalidska upokojitev
4.	Kotnik Ivan V.	24. 2. 1932	PK žerjavov.	komerciala	invalidska upokojitev
5.	Kotnik Marija	12. 8. 1934	PK delavka	jeklolivarna	starostna upokojitev
6.	Kvasnik Franc	7. 9. 1927	KV talilec	jeklarna	starostna upokojitev
7.	Manojlovič Gojko	18. 9. 1959	NK delavec	jeklolivarna	samovoljna zap. dela
8.	Nabernik Jože	12. 3. 1925	NK delavec	kontrola kakovosti	invalidska upokojitev
9.	Perošević Pero	25. 11. 1946	KV strugar	pnevmatični stroji	izklj. po sklepu discipl. kom.
10.	Plemen Dominik	30. 7. 1926	PK delavec	komerciala	invalidska upokojitev
11.	Stanišić Stevo	7. 2. 1957	KV voznik	SGV	dana odpoved
12.	Šmigoc Anton	11. 6. 1957	NK delavec	vzmetarna	samovoljna zap. dela
13.	Trojnar Ignac	30. 7. 1935	PK delavec	kovačnica	invalidska upokojitev
14.	Tušek Milan	8. 3. 1938	SŠ str. tehnik	jeklolivarna	dana odpoved
15.	Vasarfal Ivan	20. 11. 1949	KV strugar	valjarna	dana odpoved
16.	Vinšek Tomislav	17. 12. 1955	NK delavec	jeklarna	dana odpoved
17.	Kret Jožef	10. 10. 1920	KV kovač	vzmetarna	starostna upokojitev

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
1 — VŠ mag. el. znanosti	1 — SŠ strojni tehnik
1 — VŠ dipl. inž. met.	1 — KV kovač
1 — VŠS org. dela	1 — VK strugar
1 — SŠ el. tehnik š. t.	1 — KV talilec
1 — SŠ metalurški tehnik	2 — KV strugarja
1 — SŠ strojni tehnik	1 — KV voznik
3 — KV strojni ključavničarji	1 — PK ključavničar
1 — KV rezkalec	1 — PK žerjavovodja
1 — KV dimnikar	3 — PK delavci
1 — KV strugar	5 — NK delavcev
1 — KV pletilja	17
15 — NK delavcev	
28	

DELAJ VARNO — VRNI SE ZDRAV DOMOV

Tudi na prostem, če je treba

NAŠI UPOKOJENCI

Jožef Nabernik, roj. 12. 3. 1925, v železarni od 17. 12. 1952, nazadnje v tozd kontrola kakovosti. Inval. upokojen 31. 3. 1980.

Ignac Trojnar, roj. 30. 7. 1935, v železarni od 16. 2. 1960 v tozd kovačnica. Inval. upok. 31. 3. 1980.

Mirko Fišer, roj. 25. 1. 1924, v železarni od 1. 6. 1960 v tozd priprava proizvodnje kot žagar. Inval. upok. 31. 3. 1980.

Ivan Kotnik, roj. 24. 2. 1932, v železarni od 3. 5. 1956, nazadnje v tozd komerciala. Inval. upok. 31. 3. 1980.

Marija Kotnik, roj. 12. 8. 1934, v železarni od 23. 2. 1949, nazadnje v tozd livarna. Star. upok. 31. 3. 1980.

Franc Kvasnik, roj. 7. 9. 1927, v železarni od 31. 3. 1947 v tozd je-klarna. Star. upok. 31. 3. 1980.

Jožef Kret, roj. 10. 10. 1920, v železarni od 22. 10. 1945 nazadnje v tozd vzmetarna. Star. upok. 9. 4. 1980.

Dominik Plemen, roj. 30. 7. 1926, v železarni od 2. 1. 1948, nazadnje v tozd komerciala. Inval. upok. 7. 3. 1980.

IZLETI IN LETOVANJA V LETU 1980

Komisija za izlete in letovanja Društva invalidov Ravne na Koroškem vabi letos na naslednje izlete in letovanja:

IZLETI DRUŠTVA

1. Tridnevni izlet: PO POTEH AVNOJ

a) cena: okoli 2.000 din, datum: od 23. do 25. 5. 1980.

b) Prijave in plačila: 16. 4., 23. 4. in 30. 4. v pisarni društva ali od 15. 4. do 25. 4. pri predsednikih KO (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne).

2. Tridnevni izlet: DACHAU—ŠVICARSKA ALPE—LICHTENSTEIN—TIROLSKA

a) cena: približno 3.500 din, datum: 4. do 6. 7. 1980.

b) Prijave in plačila: 11. 6. in 18. 6. 1980 v pisarni društva ali od 9. do 17. 6. pri predsednikih KO (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne).

3. Dvodnevni izlet: PO ISTRI

a) cena: 1.100 din, datum: 11. in 12. 10. 1980.

b) Prijave in plačila: 17. 9. in 24. 9. 1980 v pisarni društva ali od 15. do 23. 9. pri predsednikih KO (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne).

LETOVANJA

Letovanje na Rabu: hotelsko naselje »San Marino«

datum: okvirno od 20. 6. do 30. 6. 1980 in od 6. 9. do 16. 9. 1980.

Prijave za junijsko letovanje bomo zbirali 21. 5., 28. 5. v pisarni društva ali pri predsednikih KO (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne) od 14. do 27. 5. 1980.

Cena bo približno 3.000 do 4.000 din glede na to, ali bo letovanje 7. ali 10. dnevno.

Za letovanje v septembru bomo zbirali prijave 13. 8. in 20. 8. 1980 v pisarni društva ali od 12. do 19. 8. 1980 pri predsednikih KO (Črna, Mežica, Prevalje in Ravne). Cena bo enako kot v juniju.

IZLETI KRAJEVNIH ODBOROV

KO Mežica — enodnevna izleta

1. TRAKOŠČAN — PTUJ — TUHINJSKE TOPLICE—KUMROVEC.

Datum in cena bosta določena kasneje.

2. OSTRI VRH PRI SVETEM DUHU IN POHORJE

Datum in cena bosta določena kasneje. Prijave za oba izleta zbira Ivan Pušnik, urar v Mežici.

KO Prevalje — enodnevna izleta

1. MORAVSKE TOPLICE—PREKMURSKE KOLINE

Datum in cena bosta določena kasneje.

2. PARTIZANSKO POHORJE si bodo izletniki ogledali z avtobusom in peš. Datum in cena izleta še nista znana.

3. PIKNIK V BLIŽINI PREVALJ Podrobnosti za vse izlete bodo člani KO Prevalje izvedeli pri poverjenikih.

KO Ravne — enodnevna izleta

1. DOBERDOB

Datum: 2. 8. 1980, cena 500 din. Prijave zbirajo 16. 7. 1980 v pisarni društva ali pri predsedniku KO Ravne. (V ceno ni vračunana hrana).

2. KUMROVEC—STUBICA

Datum: 18. 10. 1980, cena 550 din.

Prijave zbirajo 17. 9. 1980 in 24. 9. 1980 v pisarni društva ali pri predsedniku KO Ravne.

KO Črna — enodnevna izleta

1. BLATNO JEZERO NA MADZARSKEM

2. OBISK ZNANEGA SLOVENSKEGA KRAJA

3. PIKNIK V OKOLICI ČRNE

Vse podrobnosti bodo člani KO Črna izvedeli pri poverjenikih. Prijave

Brzice

bodo zbirali v Žerjavu tov. Avgust Omerza, Žerjav 30, v Črni pa Mirko Janše, Center, in to 10 dni pred datumom izleta.

REKREACIJA

1. Rekreatijski pohod na Uršljo goro. Datum: 10. 5. ali 17. 5. 1980 glede na to, kdaj bo lepo vreme. Odhod z Raven izpred kavarne ob 6. uri zjutraj ali z Naravskih ledin ob 8. uri zjutraj. S seboj vzemite malico in dobro voljo.

2. Srečanje invalidov Slovenskih železarn bo 21. junija 1980. Športno srečanje in sprejem na Jesenicah, ostale prireditve in zaključek v Šport hotelu na Pokljuki.

Prijave zbira aktiv invalidov Železarne Ravne. O podrobnostih boste obveščeni kasneje.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem in vodstvu TOZD kovačnica ter OO sindikata za prejeta darila in izkazano pozornost. Vsem želim še mnogo delovnih uspehov in osebnih sreč.

Jože Jeseničnik

Fotografije za to številko sta prispevala F. Rotar in oddelek za informiranje.